

FİLİPİNLER CUMHURİYETİ TURİZM COĞRAFYASINDAN BİR KESİT: NEGROS ADASI¹

A Section From The Tourism Geography of The Philippines Republic: The Negros Island

Prof. Dr. Emin ATASOY

Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Bursa/Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6073-6461>

Doç. Dr. Hakan ÖNAL

Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Balıkesir/Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8434-9880>

Doç. Dr. Erkin TOKPANOV

Cansugurov Cetisu Devlet Üniversitesi, Doğa Bilimleri Fakültesi, Doğa Bilimleri Bölümü, Taldı Korgan, Kazakistan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1075-6181>

ÖZET

Volkanik kökenli bir ada olan Negros, Filipin takımadalarının 3. ve dünyanın 62. en büyük yüzölçümüne sahip adasıdır. Negros tehlikeli volkanlarıyla, şifalı kaplıcalarıyla, sulak mangrov ormanlarıyla, ıssız plajlarıyla, gizemli mağaralarıyla ve görkemli şelaleleriyle ünlenmiş, dağlık ve engebeli bir adadır. Büyük metropol kentlerden yoksun olan bu seyrek nüfuslu ada idari yönden Batı Negros ve Doğu Negros eyaletlerinden oluşur. Bu çalışmada Visayas Grubu Adaları içinde yer alan Negros adasının coğrafi konumu, coğrafi özellikleri, turizm çekicilikleri ve turizm potansiyeli tartışılmıştır. Çalışmada hem adanın başlıca kentleri, volkanları, şelaleleri, plajları ve doğa kuruma alanları hem de tarihsel-kültürel çekicilikleri ile başlıca turizm merkezleri kısaca irdelenmiştir. Hem turizm coğrafyası hem de bölgesel coğrafya odaklı bu araştırmanın öncelikli amacı ülkemizde pek bilinmeyen Negros adasının turizm potansiyelini Türkiye'deki okuyuculara tanıtmaktır.

Anahtar Kelimeler: Negros Adası, Filipinler Cumhuriyeti, Turizm, Visayas Adaları

ABSTRACT

Negros, one of the most beautiful, largest and most interesting islands in the Philippines, is also the country's one of the most important tourism centres. As a volcanic-origin island, Negros, is the 3rd largest island in the Philippine archipelago and the 62nd largest in the world. Famous for its world-famous diving centres, magnificent waterfalls, secluded beaches and virgin tropical forests, Negros is a mountainous and rugged island filled with active and extinct volcanoes. This sparsely populated island with no large metropolitan cities is administratively composed of West Negros and East Negros states. In this study, the geographical location, natural and human characteristics, tourist attractions and tourism potential of Negros Island, which is within the Visayas Group Islands, are discussed. In the study, the main accommodation facilities and beaches of the island, nature protection areas, cultural artefacts and tourism centres located in the immediate vicinity of the island were briefly examined. The primary purpose of this research, which focuses on both tourism geography and regional geography, is to introduce The Negros Island, which is not well known in our country.

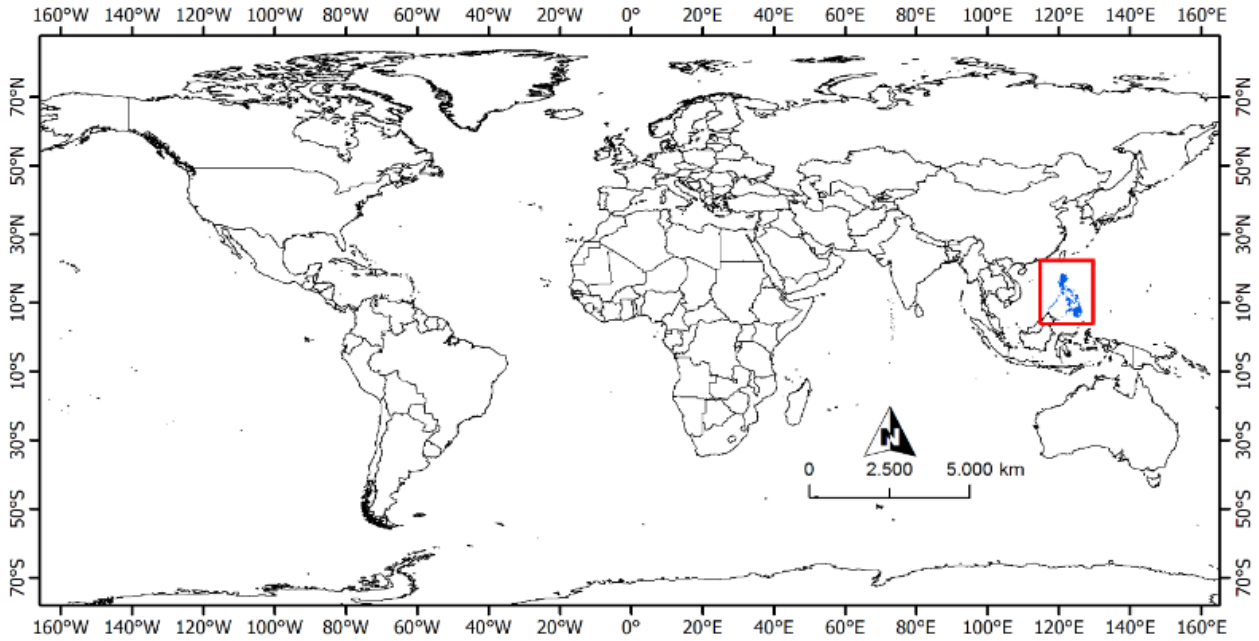
Keywords: The Negros Island, Republic of Philippines, Tourism, Visayas Islands

1. GİRİŞ

Büyük Okyanus'un batı kıyılarında, Asya ana karasının doğusunda ve Japonya'nın güneyinde yer alan Filipinler Cumhuriyeti Türkiye'de pek tartışılmayan ve bilimsel eserlere pek konu olmayan bir Uzakdoğu ülkesidir. Filipinler Cumhuriyeti'nin kendine has olan başlıca özellikleri şöyle özetlenebilir (Bayar, 2011; Lakost, 2005; Lavrov ve Kaledin, 2003; Timor, 2002, Lopez, 2006; Atasoy, 2018; Manuela, 2015; Düzyol, 2016):

¹Bu çalışma "2219-Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı" kapsamında TÜBİTAK – BİDEB tarafından 2020 yılında kabul edilen ve Emin ATASOY tarafından yürütülen "Siyasi, İktisadi ve Beşeri Coğrafya Perspektifinden Filipinler Cumhuriyeti ve Türkiye-Filipinler Etkileşimi" başlıklı araştırma programının bilimsel çıktılarından biridir.

- ✓ Asya kıtasının en büyük Hristiyan ülkesi olması ve bu kıtanın en kalabalık Katolik nüfuslu devleti olması.
- ✓ Yüzlerce etnik ve dinsel azınlığı barındırması, ayrıca tarihsel süreç içinde İspanya, ABD ve Japonya egemenliği altında bulunmuş olması.
- ✓ Ülke sınırları içinde 7 500'den fazla ada barındırarak dünyanın en çok adaya sahip ülkelerinden biri olması, ayrıca 2500'den fazla isimli adaya sahip olması (Harita 1 ve Harita 2).
- ✓ Hem Muson ülkesi ve Uzakdoğu Cumhuriyeti hem Güneydoğu Asya Ulusları Birliği (ASEAN) üyesi hem Pasifik ülkesi olması, ayrıca hiç kara komşusu olmayan adalar ülkesi olması (Harita 1 ve Harita 2).
- ✓ Tamamı deniz ve okyanuslarla çevrili olan Filipinler'in toplam kıyı uzunluğu 36289 kilometre olup dünyanın en uzun kıyı şeridinde sahip ilk 5. ülkeden biri olması.
- ✓ Topraklarında barındırdığı 90 milyondan fazla Katolik ve 6 milyondan fazla Müslüman ile aynı zamanda hem Hristiyan dünyanın hem de İslam coğrafyasının bir parçası olması.
- ✓ Dünyanın en büyük Müslüman ülkesi olan Endonezya, Asya kıtasının en sanayileşmiş ülkesi olan Japonya ve dünyanın en kalabalık nüfuslu devleti olan Çin Halk Cumhuriyeti ile deniz komşuluğu olması (Harita 1 ve Harita 2).
- ✓ Avrasya levhasının doğu kenarında ve Pasifik levhasının batı kenarında yer alan Filipin takımadaları aynı zamanda "Ateş Çemberi" (Ring of Fire) olarak adlandırılan, dünyanın en tehlikeli ve en aktif tektonik kuşağı üzerinde yer alması sonucunda ülkede sıkça deprem, tsunami, tropikal siklon ve yanardağı patlamaları gibi doğal afetlerin yaşanması.

Harita 1: Filipinler Cumhuriyeti Lokasyon Haritası

Filipin adaları dünyanın en büyük takımadalarını oluşturan Malay Takımadalarının bir parçasıdır ve kendi içinde 3 büyük adalar grubuna ayrılırlar. Filipinler Cumhuriyeti bayrağında yer alan üç yıldız aslında bu 3 adalar grubunu temsil etmektedir. Ülkenin kuzey bölgelerindeki adalar "Luzon Grubu Adalarında", orta kesimdeki adalar "Visayas Grubu Adalarında", ülkenin güney kesimlerindeki adalar da "Mindanao ve Sulu Takım Adaları" grubunda yer almaktadırlar. Özetle, Endonezya, Norveç ve Kanada ile birlikte Filipinler Cumhuriyeti dünyada en fazla adaya sahip ülkelerden biridir (Lukanov, Bojinov ve Dimitrov, 2005; Bayar, 2011) Özey, 2008). Bu çalışmada Visayas Grubu Adaları içinde yer alan Negros adasının coğrafi özellikleri, turizm çekicilikleri ve turizm potansiyeli tartışılmıştır. Hem turizm coğrafyası hem de ülkeler coğrafyası odaklı bu araştırmanın öncelikli amacı ülkemizde pek bilinmeyen Negros adasının turizm kaynaklarını ve turizm potansiyelini Türkiye'deki okuyuculara tanıtmaktır.

2. NEGROS ADASININ COĞRAFİ KONUMU VE GENEL COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ

Volkanik kökenli bir ada olan Negros, Filipin takımadalarının 3. ve dünyanın 62. en büyük yüzölçümüne sahip adasıdır. Bazılarına göre adanın büyük bölümünü kaplayan siyah volkanik kayalıklar ve karanlık dağlar, bazılarına göre ise siyah yerli nüfus adanın "Negros" olarak adlandırılmasına neden olmuştur.

Adanın uzunluğu 180 km'den fazla, genişliği 30 ile 80 km. arası değişmektedir, toplam yüzölçümü 13 309km² ve toplam nüfusu da 4,8 milyonu aşmaktadır.²

Negros adası kuzeyden Visayan ve Sibuyan denizleri, güneydoğudan Bohol (Mindanao) denizi, güneyden ise Sulu denizi ile çevrilidir (Harita 3). Gimaras ve Panay adasından Guimaras boğazıyla, doğusunda yer alan Cebu adasından ise Tanyon boğazıyla ayrılır. Negros adasının güneydoğusunda Sikihor adası, güneyinde Mindanao adası ve kuzeydoğusunda da Bantayan takımadaları yer almaktadır (Chirikov, Pozdnyak, Kamenskaya, 2008). Negros adasına çok yakın mesafede yer alan Sipaway, Ticlin, Poblacion Reef, Bogunbanua, Molocaboc, Diut, Matabas, Lakawon, Inampulugan, Nadulao, Nalunga, Bolila, Olympia, Marayo, Anajauan, Maasin, Danjuagan ve Agutayan adaları tekne kiralanıp günübirlik geziler ve kısa süreli turistik faaliyetler için önemli rekreasyon alanlar oluşturmaktadırlar. Negros adasını ziyaret eden turistler yakın mesafede yer alan küçük alanlı ama güzel temiz plajlar sunan bu ıssız adaları da görebilirler. Daha sakin ve daha huzurlu bir tatil arayışında olan turistler ise özellikle Lakawon, Apo, Sipaway ve Molocaboc adalarından birini mutlaka ziyaret etmelidirler.

Matematik konum olarak Negros adası 9o 02' – 11o01' kuzey enlemleri ve 122o22' – 123o35' doğu boylamları arasında yer alır (Harita 2 ve Harita 3). Filipinler Cumhuriyeti'nin üçüncü büyük adası olan Negros, aktif ve sönmüş volkanlarla dolu çok engebeli ve dağlık bir adadır. Jeotermal kaynaklarının, şifalı su kaynaklarının, kaplıca ve termal merkezlerinin yaygınlığı adanın volkanik karakteriyle yakından ilişkilidir. Visayas adalar grubunda yer alan Negros'unen yüksek noktası Filipinler Cumhuriyeti'nin en meşhur aktif volkanlardan biri olan Kanlaon yanardağıdır (2465 m) (Atalay, 2001; Coleen, 1967; Özey, 2008).

Negros adası idari yönden Batı Negros (Negros Occidental) ve Doğu Negros (Negros Oriental)³ eyaletlerinden oluşur. Doğu Negros Eyaletinin başkenti Dumaguete⁴ ve Batı Negros Eyaletinin başkenti Bacolod adanın en büyük kentleridirler (Tablo 1). Negros adasında sadece Bacolod kentinin nüfusu 500 000'den fazladır. Ayrıca ada sınırları içinde sadece Cadiz, Kabankalan, Sagay, Bacolod, Silay, Talisay, Dumaguete, Himmamaylan, San Carlos ve Bayawan kentlerinin nüfusları 100 000'i aşmaktadır.⁵ Ada sınırları içinde yer alan tüm diğer yerleşmelerin nüfusları 100 000'den azdır. Özetle, Negros adasında nüfusu 100 000'den fazla olan sadece 10 kent yerleşmesi yer almaktadır. Havayolu ulaşımı açısından hayati öneme sahip olan Bacolod-Silay Airport, Sibulan ile Dumaguete kentleri arasında yer alan Sibulan Airport ve Sipalay kenti yakınlarındaki Sipalay Airport Negros adasının en önemli ve en işlek hava alanlarıdır.

Subekvatorial iklimin egemen olduğu ada Muson rüzgârlarının etkisi alanında kalmaktadır. Hem Muson hem de subekvatorial iklimlerinin egemen olduğu adada aylık sıcaklık ortalamaları genelde 24 ile 29oC arasında değişmektedir, yıllık yağış miktarları ise genelde 1600 ile 2200 mm. arasındadır.⁶ Daha az yağmur yağışlarının görüldüğü Aralık ile Mayıs ayları arasındaki 6 aylık dönem turistler için en uygun tatil sezonudur. Negros adasının batı kıyılarında yağış miktarları daha az ve yağış sezonu daha kısa olduğundan dolayı yabancı turistler bu kıyılarda tatil yapmayı daha çok tercih etmektedirler (Filomeno, 2000; Cadiz, 2000; Vogt, 1998; Rabor, 1956).

²Negros adasının coğrafi ve turizm özellikleriyle ilgili bakınız:

- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <https://7000ostrovov.ru/kurorty/o-negros>
- <https://www.votpusk.ru/country/kurort.asp?CN=PH&CT=PH5>
- <https://tonkosti.ru/%D0%9D%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%81>
- <http://ofilippinah.ru/texts/ostrov-negros-tsentr-daiv-kurortov>
- <http://philippine.ru/negros.html>
- <https://nashaplaneta.net/asia/philippines/negros-ostrov>

³ Batı Negros ve Doğu Negros eyaletlerinin resmi web sayfalarına bakınız:

- <https://www.negros-occ.gov.ph/>
- <https://www.negor.gov.ph/>

⁴Dumaguete kentiyile ilgili bakınız: <https://dumaguete.com/>

⁵ Bakınız: <https://www.negros-occ.gov.ph/> ve <https://www.negor.gov.ph/>

⁶<https://www.worldmeteo.info/>

Tablo 1: Negros Adasının Genel Özellikleri

Yer Aldığı Adalar Grubu: Orta Visayas Adaları	Toplam Nüfus: 4,8 milyon
Yer Aldığı Eyalet: Doğu Negros ve Batı Negros	Aritmetik Nüfus Yoğunluğu: 361 kişi/km ²
Yüzölçümü: 13 309km ²	En Büyük Kent: Bacolod
En Yüksek Nokta: Mount Kanlaon Summit (2465 m). Matematik Konum: 9° 02' – 11° 01' kuzey enlemi 122° 22' – 123° 35' doğu boylamı.	En Büyük Yerleşmeler: Bacolod, Dumaguete, Bayawan, Sipalay, Tanjay, Kabankalan, Canlaon, San Carlos, Silay, Victorias, Cadiz, Escalante, Himmamaylan, Talisay, Sagay, Bais ve La Carlota
En Uzun Akarsu: Ilog En Büyük Göl: Balinsasayao	Başlıca Doğa Koruma Alanları: Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı Kanlaon Tabiat Parkı Kuzey Negros Tabiat Parkı

Negros, Filipinlerin en engebeli ve en yüksek adalarından biridir. Adanın kuzey bölgeleri ve özellikle de Kuzey Negros Tabiat Parkı (Northern Negros Natural Park) ve Kanlaon Tabiat Parkı (Maunt Kanlaon Natural Park) sınırları içinde adanın en yüksek dağları yer almaktadır (Tablo1). Adanın en yüksek dağ ve zirvelerinin başında Mount Kanlaon Summit (2465 m.), Kanlaon (2435 m.), Guernos de Negros (1903 m.), Mandalagan (1885 m.), Mount Silay (1535 m.), Lantawan (1055 m.), Mount Carol-an (1030 m.), Hinakpan (975 m.) ve Canlandog (960 m.) gelmektedir. Negros adası sınırları içinde yer alan ve yüksekliği 900 metreden az olan başlıca dağlar şunlardır: Dome Peak (846 m.), Balabag (735 m.), Amyan Hill (725 m.), Malapantao (595 m.) Hinologan Calis (543 m.), Nai-Guin (528 m.), Panlubongan (498 m.), Tantauyan (462 m.) ve Capaclan (418 m.).⁷Özetle, Mount Kanlaon Summit (2465 m.) hem Visayas adalarının hem de Negros adasının en yüksek zirvesidir.

Negros adasında irili ufaklı yüzlerce akarsu yer almaktadır. Bu akarsular hidrolik enerji ve sulama amacıyla yaygın olarak kullanılırken, adada hiçbir akarsuda düzenli nehir ulaşımı yapılmamaktadır. Ilog (1108 km.), Bago (105 km.), Binalbagan (83 km.), Himugaan (63 km.),Negros adasının en uzun akarsularıdır (Tablo 1). Ayrıca adanın diğer önemli akarsuları arasında Tanjay, Siaton, Bayawan, Higalaman, Sicaba, Malijao, Malago, Madalag, Malisbog, Cadiz, Palampas, Jigalaman, Guihulngan, Ayungon, Pisao, Bangcolotan, Canaway, Guinsuan, Bais, Bago, Baca, Okoy, Tulong, Sipalay, Sumag, Tamogong, Pagaluan, Buluangan, Camboilao, Isio, Basak, Malupandan ve Matabang yer almaktadır. Kabankalan, Mabinay ve Ilog ilçelerini sulayan ve Panay körfezine sularını boşaltan Ilog ırmağı adanın en uzun akarsuyudur. Ilog ve onun bir kolu olan Hilabangan ırmaklarının oluşturdukları su toplama havzası yüzölçümü bakımından Negros adasının en büyük nehir havzasıdır.⁸

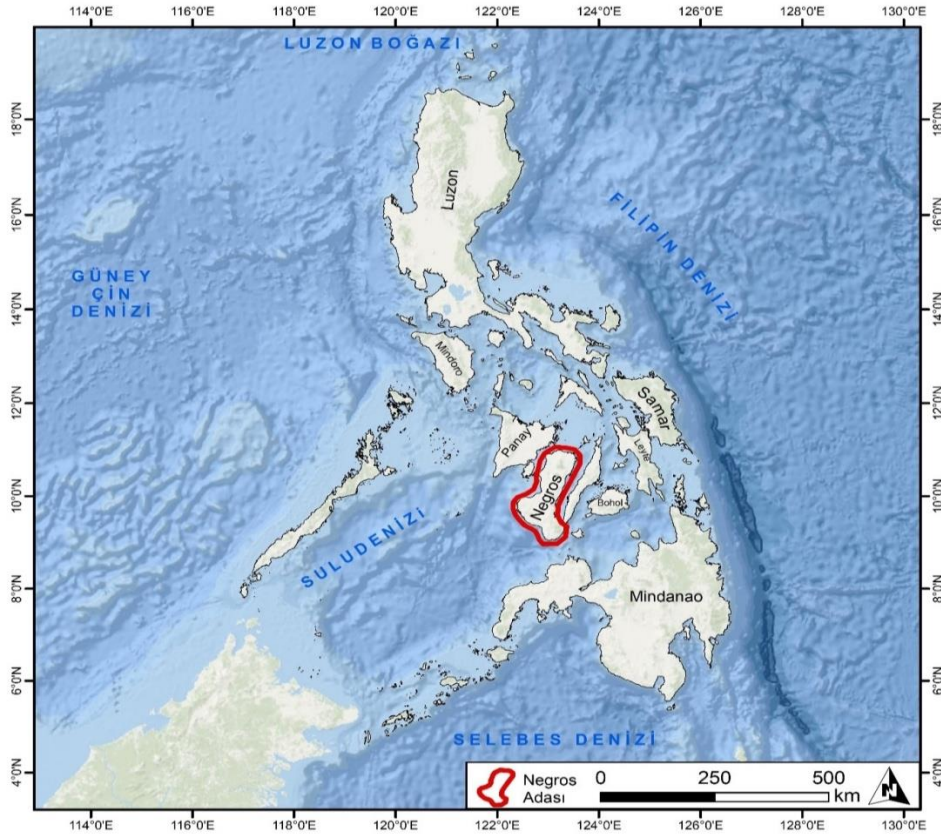
Negros adası göl bakımından zengin bir ada değildir. Ada sınırları içinde, küçük yüzölçümlü ve genelde volkanik kökenli olan Cansibit Pit, Nailig, Danao, Yagumyum ve Balinsasayao gölleri dikkat çekmektedir. Ada sınırları içinde volkanik göllerin ve lagünlerin sayıca fazla oldukları bilinmektedir. Negros adasının güneydoğusunda Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı sınırları içinde yer alan Balinsasayao adanın en büyük ve en ünlü gölüdür (Chirikov, Pozdnyak ve Kamenskaya, 2008). Negros adasının güney kesimlerinde yer alan ve yabancı turistlerin sıklıkla ziyaret ettikleri Nailig ve Yagumyum, adanın en yüksek ve en temiz göllerinin başında gelirler. Dumaguete kentini ziyaret eden turistler genelde bu gölleri de görmek istemektedirler.

Negros adasında çok sayıda körfez ve yarımada yer almaktadır ve tüm ada 645 kilometrelik kıyı şeridinde sahiptir (Harita 2 ve Harita 3). Negros adası kıyılarında yer alan en büyük körfezler şunlardır: South Bais, North Bais, Nabulao, Tinampa, Campomanes, Bacuyangan, Ilog, Madalag, Manapla, Sicaba, Cartagena, Tambobo, Siit ve Domulog.⁹ Negros adasında yer alan neredeyse tüm büyük ırmaklar, sularını denize boşaltırken, girintili-çıkıntılı ve uzun körfezler oluşturmaktadırlar. Deniz ulaşımı açısından önemli işlevler üstlenen bu derin halicler fırtınalı günlerde gemilerin sığınmaları için adeta birer doğal liman görevi üstlenmiştir.

⁷ Bakınız: <https://www.openstreetmap.org/#map=10/10.3987/123.1842>

⁸ Bakınız: <http://bagong.pagasa.dost.gov.ph/flood/ilog-hilabangan>

⁹ <https://www.openstreetmap.org/#map=15/10.9762/123.2584>

Harita 2: Negros Adası Lokasyon Haritası

Negros dağlık ve engebeli, tropikal ormanların geniş alan kapladığı, büyük metropol kentlerden yoksun, seyrek nüfuslu ama hızla gelişen ve kalkınan bir adadır. Negros adasında yer alan başlıca kentler şunlardır: Bacolod, Dumaguete, Bayawan, Sipalay, Tanjay, Kabankalan, Canlaon, Calatrava, Talisay, San Carlos, Silay, Victorias, Gadiz, Escalante, Himmamaylan ve La Carlota. Bu şehirlerin dışında adı sınırları içinde bazı büyük kasabalar da yer almaktadır. Sayay, Manapla, Bago, Pontevedra, Valladolid, La Castellana, Isabela, Hinigaran, Binalbagan, Guihungan, Tayasan, La Libertad, Ilog, Ayungon, Bindoy, Mabinay, Basay, Santa Catalina, Siaton, Dauin, Bais, Valencia, Bacong, San Jose, Sibulan, Amlan, Pamplona, Toboso, Murcia, Pulupandan, San Enrique, Vallehermeso, Jimalalud, Candoni, Valencia, Hinoba-an ve Zamboanquita Negros adasındaki bu büyük kasabalara örnek gösterilebilir.¹⁰

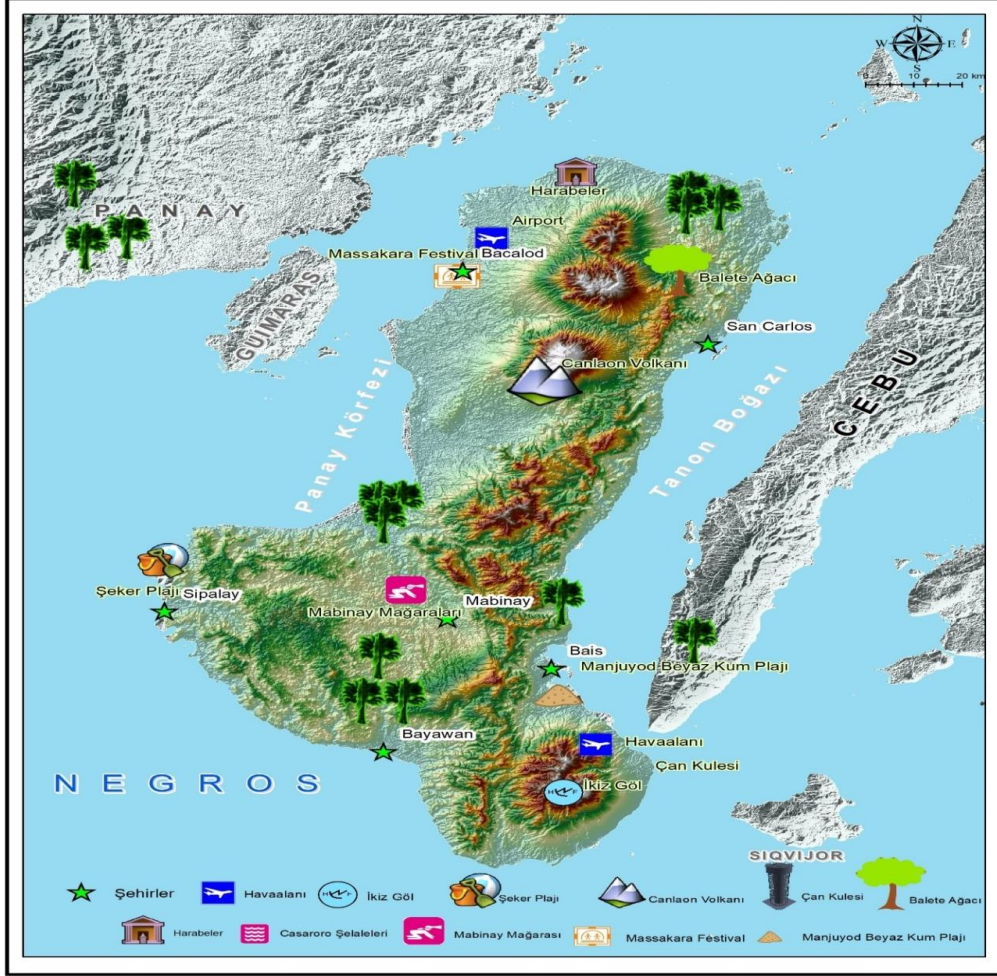
Nüfusun kültürel ve etnik özellikleri bakımından homojen bir yapı göstermeyen Negros, etnik, dilsel ve dinsel aidiyet bakımından renki bir görünüm sergilemektedir. Negros adasının batı bölgelerinde İlongo dilleri, doğu bölgelerinde ise Kebuano dilleri yaygın olarak konuşulmaktadır. Fakat hem İlongo hem de Kebuano topluluklarının ortak kimliği Negroslu olmalarıdır. Yoğun kentleşme alanlarına sahip olmayan Negros adası sınırları içinde nüfusu 1 milyondan fazla olan bir metropol kent yer almadığı gibi, 2020 yılında nüfusu 100 000'den fazla olan sadece 10 şehir yer almaktadır. Sonuç olarak, Negros adasında, büyük metropol kentlerinin, işlek ticaret ve ulaşım merkezlerinin olmaması, bazı alt yapı sorunlarının hala var olması, modern AVM'lerinin yaygın olmaması iç ve dış turizm açısından büyük bir dezavantaj oluşturmaktadır.

Negros adasının engebeli ve dağlık bölgeleri genellikle tropikal ormanlarla kaplıdır, verimli kıyı ovalarında ise çoğunlukla mısır, Hindistan cevizi, şeker kamışı, pirinç, muz, tütün, kauçuk, tropikal meyveler ve endüstriyel bitkiler yetiştirilir. Negros, Filipinlerin en çok şeker ve en çok elektrik üreten adalarından biridir. Güneydeki dağlarda ve adanın iç kesimlerinde gümüş, altın ve bakır madenciliği yapılır. Hayvancılık, ormancılık, sanayi, bitkisel üretim, balıkçılık, ticaret, madencilik ve turizm adanın en gelişmiş

¹⁰ Bakınız:

- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>

iktisadi kollarıdır. Tekstil, konserve, otomobil montaj, gıda, giyim, kauçuk işleme, maden işleme ve şeker sanayi, adadaki en gelişmiş endüstri dallarıdır. Negros Filipinlerin en genç, en huzurlu ve en sakin adalarından biri olduğundan yüzlerce zengin Amerikalı ve Avustralyalı bu adaya yerleşmiş ve yaşamlarını bu tropikal cennette sürdürmektedirler.¹¹

Harita 3: Negros Adası Turizm Haritası (Harita: Murat Yaman)

3. NEGROS ADASININ TURİZM KAYNAKLARI VE TURİZM POTANSİYELİ

Türk turistlerinin en az ziyaret ettikleri ve en az bilgi sahibi oldukları büyük Filipin adalarından birisi Negros'tur. Negros adası Filipinlerin en engebeli, en seyrek nüfuslu ama en çok turizm çekiciliği barındıran adalarının başında gelir.¹² Zengin termal kaynaklar ve yaygın kaplıca merkezleri, çok sayıda aktif ve sönmüş yanardağı, çok sayıda alpin ve termal turizm merkezi, yüksek miktarda elektrik ve şeker üretimi, daha az sanayi kirliliği ve çevre sorunları, daha çok öğrenci ve eğitim kurumu ve daha fazla yerleşik yabancı nüfus, Negros'u diğer büyük Filipin adalarından farklılaştıran en önemli özellikleridir (Tablo 2 ve

¹¹ Bakınız:

- <https://www.philatlas.com/>
- <http://psa.gov.ph/>
- <https://www.negros-occ.gov.ph/>
- <https://www.negor.gov.ph/>

¹² Negros adasının turizm kaynakları ve turizm potansiyeli ile ilgili bakınız:

- <https://www.arttour.ru/country/philippines/kurort/ostrov-negros/>
- <https://adventurersnotes.com/ru/blog/filippiny/top-zahvatyvajushih-mest-ostrova-negros/>
- <https://www.tostay.ru/negros/>
- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <https://7000ostrovov.ru/kurorty/o-negros>
- <https://www.votpusk.ru/country/kurort.asp?CN=PH&CT=PH5>
- <https://tonkosti.ru/%D0%9D%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%81>
- <http://ofilippinah.ru/texts/ostrov-negros-tsentr-daiv-kurortov>
- <http://philippine.ru/negros.html>
- <https://nashaplaneta.net/asia/philippines/negros-ostrov>

Tablo 3). Ayrıca ada sınırları içinde jeotermal enerjiyle çalışan iki büyük elektrik santralin faaliyetlerini sürdürmesi Negros'un bir diğer önemli iktisadi özelliğidir. Negros adasında asfaltlı yolların yetersiz olması, su, elektrik, telefon, posta ve kanalizasyon gibi alt yapı hizmetlerinin bazı yörelerde aksamaması, ayrıca bu büyük adada sadece bir beş yıldızlı otelin olması onun en büyük turizm dezavantajları sayılır.

Tablo 2: Negros Adası ve Yakın Çevresinin Başlıca Doğal Turizm Çekicilikleri¹³

Holaw Holaw Reef	Pinewood Forest	Talinis Dağı
Hilaitan Reserve Reef	Kanlaon Yanardağı	Refugio Adası
Latasan Island Resort	Balinsasayao Gölü	Tulong Vadisi
Manjuyod Sand Bar	Hinutongan Vadisi	Bao-Bao Peak
Kapinyahan Cell Tower	Lantawan Amlan	Pitogo Adası
Man-made Twin Lagoons	Yagumyum Gölü	Talave vadisi
Tinagong Dagat - Silay City	7th Falls - Mambukal	Moray Lagoon
Canpilandoy, Cansal-ing Cave	Botanical Garden	Bayawan Vadisi
Hinakpan Chocolate Hills	Sit-an Cave Mağarası	Ubong Mağarası
Malatan-Og Falls Viewing Deck	Guinubatan Mağarası	Bulwang Mağarası
Silay City Fishery Management Area	Mandalagan Yanardağı	Cansibit Pit Gölü
Canlaon City - Century Tree Dalakit	Kipot Summer Resort	Silay Volkanı
Kansalakan Enchanted River	Pandalihan Mağaraları	Nailig Gölü
Mag-Aso Volkanik Kaynakları	Pulangbato Şelalesi	Maasin Adası
Dauin Deniz Koruma Alanı	Talabong Mangrov Parkı	Molocaboc Adası
Danjugan Adası Doğa Koruma Bölgesi	Sagay Deniz Koruma Alanı	Nangka Forest
Patio-tio Spring Underwater Mağarası	Suyac Mangrov Ormanları	Lakawon Adası
Campomanes Deniz Koruma Alanı	Mandalagan Kalderası	Danao Gölü

Görkemli şelaleleriyle, ürkütücü mağaralarıyla, saklı plajlarıyla, temiz gölleriyle, nemli mangrov ormanlarıyla, ıssız atol adalarıyla, turistik deniz koruma bölgeleriyle, şifalı kaplıcalarıyla ve korkutucu aktif yanardağları ile ünlü Negros adası, Filipinlerin en popüler dalış merkezlerini barındırmaktadır ve ada sınırları içinde 15'ten fazla dalış merkezi faaliyet göstermektedir. Negros adası, "Pura Vida Beach" ve "Atlantis Dumaguete Dive Resort" gibi Filipin Cumhuriyetinin en konforlu dalış merkezlerine ev sahipliği yapmaktadır. Oldukça popüler bir yer olan ve Negros adasının 7 km. güneydoğusunda ve Dumaguete'nin 30 km. güneyinde bulunan Apo adası el değememiş doğası ve zengin sualtı dünyası ile farklı ülkelerden gelen dalış meraklılarını buraya çekmektedir. Bu volkanik kökenli adacık sadece 72 hektarlık bir yüzölçümüne sahip olsa da dalış ve snorkelle yüzmek isteyenlerin Filipinler'deki en popüler dalış merkezlerinden biridir. "Deniz Kaplumbağalarının Adası" olarak ünlenmiş olan Apo adasında sadece 700-800 civarında insan yaşasa da Filipinlerin mutlaka görülmesi gereken turizm merkezlerinden biridir.¹⁴

Tablo 3: Negros Adasının Başlıca Tarihsel-Kültürel Turizm Çekicilikleri¹⁵

San Sebastian Katedrali - Bacolod	Rizal Bulvarı- Dumaguete	Sagay City Garden
San Diego Katedrali - Bacolod	Bell Church - Dumaguete	Victorias City Resort
Marian Missionaries of the Holy Cross	Red Rock Hot Springs	The Negros Museum
Looc World War-1 Memorial Shrine	Badamyar Farm Lantawan	Zoo-Paradise World
Pahanocoy Eco Adventure Park	Bacolod Kent Meydanı	Dizon-Ramos Museum

¹³Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotellplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

¹⁴ Apo adasıyla ilgili bakınız:

- <https://nashaplaneta.net/asia/philippines/negros-dostoprimechatelnosti-apo-island>
- <https://sun-philippino.ru/index.php/blog/19-blog-o-philippinah/141-ostrov-apo-ostrov-cherepakh-ili-samyj-atmosfernyj-ostrov>
- <https://enjoyeverytrip.wordpress.com/2017/03/22/%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D1%8B-%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2-%D0%B0%D0%BF%D0%BE/>
- <http://www.travelrabbitt.org/puteshestvie-na-ostrov-apo-v-poludikix-usloviyax/>

¹⁵Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://www.hotellplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

La Blanca Resort Masulog Castellana	Pugad Viewing Deck	Lion's Park Viewdeck
Mailum Falls Ecopark Mountain Resort	Ilaya Highland Resort	JVJ Mountain Resort
Guihulngan Freedom Park	La Fortuna Wildlife Lagoon	Oval Track & Field
Del Carmen Forest Park And Resort	Pandanon Valley Resort	Pugad Viewing Deck
Forrest Springs Private Resort	Bolivar Spring Resort	The Ruins Bacolod
A.B. Macias Memorial HS Grounds	Victorias City Coliseum	Manggapuri Villas
La Preza Highland View Mini Park	Asri Balili Mountain Resort	Jump Off Point DSB
Sitio Lomboy, Barangay Cambagahan	Mabinay Spring Resort	Toreno Resort
Tabla Valley Spring Resort	Adalet Çeşmesi –Bacolod	Nato's Farm
Maricalum Mining Corporation Ruins	Villa Cornelia Spring Resort	Laguerta
Canlaon City Sports and Cultural Center	Hilary's Kaktòß Garden	Lantawan View
Buenos Aires Mountain Resort	Kinayan Mountain Resort	JKN Fruit Farm
Divine Mercy Shrine And Chaplaincy	San Isidro Hot Springs	Rabbiton
Caribbean Waterpark & Resotel	Red Rock Hot Springs	Clifftop View
St. Jude Thaddeus Parish – Bacolod	Santa Clara Katolik Kilisesi	Hofileña Park
Silliman University Anthropology Museum	Jambaro Mountain Resort	Bantayan Park
Laguerta Home the Vintage Gl. Museum	Pandanon Valley Resort	Toreno Resort
Mary Help of Christians Church	Central Azucarera de Bais	Mambulac Wharf
Museum Negrense de La Salle	The Giant Cross of Mt. Lunay	Robinson's Place
St. Michael the Archangel Church	Pope John Paul II Towe	Baslay Hot Spring
Church of Saint Joseph the Worker	Balokon Spring Resort	Bantug Lake Ranch
Parish of Saint Augustine of Hippo	Cornell Swimming Pool	Vintage Resort
San Antonio de Padua Church	Alimatoc Rice Terraces	Puncak Tanawan
"Balay Negrense" Müzesi – Silay	Rabbiton by Shekinah Farm	Bonnin's Quarry
Bernardino Jalandoni Museum	Highland Vista Resort	Balicotoc Damside
St Catherine of Alexandria Cathedral	Balay ni Tana Dicang	Our Lady of Peace Church
Our Lady of the Rosary Church	WW II Memorial Wall	Holy Rosary Garden
Our Lady of Guadalupe Church	Saint Francis Nature Park	St John the Baptist Church

Elverişli coğrafi konumu, zengin biocoğrafya çeşitliliği, çok sayıda doğa koruma alanının ve çok sayıda tarihsel-kültürel turizm çekiciliğinin bulunması, ayrıca adada görülen jeomorfolojik ve hidrografik çeşitlilik, Negros'ta turizm çeşitliliğinin de fazla olmasını sağlamıştır (Tablo 2). Negros adasında yaygın olan başlıca turizm tipleri ve rekreasyon faaliyetleri şunlardır: sağlık turizmi, av turizmi, deniz turizmi, inanç turizmi, macera turizmi, kırsal turizm, ekoturizm, çiftlik turizmi, mağara turizmi, sualtı dalış turizmi, akarsu turizmi, botanik turizmi, yayla turizmi, volkanik turizm, tatlı su balıkçılığı, dağcılık, yamaç paraşütü, yaban hayatı gözlemciliği, rafting, kano, deniz sörfü, bisiklet turları, kampçılık, doğa yürüyüşü (trekking), dağ tırmanışı ve sportif dalıncılık.

3.1. Turizm Coğrafyası Perspektifinden Negros Adasının Başlıca Kentleri

Negros adasında iki eyalet başkenti ve iki büyük kent yer almaktadır: Dumaguete ve Bacolod. Bu iki kent adanın ekonomi, bilim, turizm, ulaşım, sanayi, eğitim ve ticaret kalbini oluşturmaktadırlar. Aşağıdaki satırlarda Sibalay, San Carlos, Cadiz ve Sagay kentleri ile eyalet başkentleri fonksiyonları üstlenen Dumaguete ve Bacolod'un başlıca özellikleri ve turizm kaynakları kısaca açıklanmıştır.

3.1.1. Dumaguete Kenti

"İyi insanlar şehri" olarak bilinen Dumaguete, Filipinlerin en genç, en huzurlu ve en mutlu kentlerinin başında gelir.¹⁶ Doğu Negros eyaletinin hem başkenti hem de en işlek limanı olan Dumaguete, 15 Haziran 1948'den bu yana şehir statüsündedir. 2020 yılında, kentin nüfusu 150 000'i aşmaktadır. Dumaguete kenti, Negros adasının en önemli ticaret, ulaşım, sanayi, kültür ve eğitim merkezidir. Ama kent her şeyden önce bir öğrenci şehri ve üniversite merkezidir. Çünkü şehir sınırları içinde yedi üniversite faaliyet göstermekte ve 30 000'den fazla öğrenci yaşamaktadır. Şehirdeki yükseköğretim kurumları arasında en ünlü olanı Siliman Üniversitesidir.¹⁷ Siliman Üniversitesi hem Filipinler Cumhuriyeti'nin hem de tüm Asya kıtasının ilk Amerikan kökenli ve ilk Protestan kökenli özel üniversitesidir. Bugün 150 000'i aşan nüfusuyla ve 34 km²'lik alanıyla Dumaguete hem Negros adasının hem de Visay takımadalarının en yoğun nüfuslu kentlerinden biridir.¹⁸ Bankacılık, ticaret, turizm, gıda ve tekstil sanayi, balıkçılık ve gemi taşımacılığı Dumaguete kentinde en gelişmiş iktisadi faaliyetlerdir. Şehir aynı zamanda Negros adasının en önemli bilim, spor, sanat ve eğitim merkezidir.

¹⁶ Bakınız: <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6345-Dumaguete.html>

¹⁷ Siliman Üniversitesi ile ilgili bakınız: <http://su.edu.ph/>

¹⁸ Bakınız: <http://psa.gov.ph/>

Dumaguete kentinde bulunan turistler fırsat bulduklarında, kentin yakın çevresinde bulunan meşhur Casaroro şelalelerini, Red Rock Kaplıcalarını (Red Rock Hot Springs), kent yakınlarındaki Panligavan ve Pandalihan mağaralarını, Pulangbato şelalesini, Mag-Aso Volkanik Kaynaklarını (Mag-Aso Volcanic Steam), Dauin Deniz Koruma Alanını (Dauin Marine Sanctuary) ve Talabong Mangrov Parkını ziyaret etmektedirler (Chirikov, pozdnyak ve Kamenskaya, 2008; Lukanov, 2005; Lavov, 2003; Kristev, 2014). Ayrıca Dumaguete kentine gelen turistler yakın mesafede bulunan Apo adasını mutlaka ziyaret etmelidirler. Fakat kuşkusuz Dumaguete yöresinin en popüler turizm merkezlerinin başında dünyaca ünlü olan Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı (Balinsasayao Twin Lakes Natural Park) gelir.

Dumaguete kentinde yer alan başlıca turizm çekicilikleri şunlardır:¹⁹

- ✓ 1754-1776 döneminde İspanyol sömürgeciler tarafından inşa edilmiş Tarihi Çan Kulesi (Campanario de Dumaguete).
- ✓ Filipinlerin en güzel ve en temiz sahil caddelerinden biri olan ünlü Bulvar Rizal.
- ✓ Kentin tek hayvanat bahçesi olan Centrop Zooloji ve Botanik Parkı.
- ✓ Geleneksel Filipin mimarisini yansıtan ve hediyelik mağazalar zincirinden oluşan “Sidlakang Negros Village”.
- ✓ 1909 yılında inşa edilmiş ve hem kentin hem de Siliman Üniversitesinin mimari sembollerinden biri olan tarihi “Silliman Hall” binası.
- ✓ Siliman Üniversitesi sınırları içinde faaliyet gösteren ünlü Siliman Antropoloji Müzesi (Silliman University Anthropology Museum)
- ✓ Kentin en ünlü eğlence parkı olan “Tierra Alta Resort”.
- ✓ Kent sınırları içinde yer alan İkinci Dünya Savaşı Müzesi (Cata-al World War 2 Museum)

Dumaguete kenti ve yakın çevresinde yer alan ve genelde yabancı turistlerin tercih ettikleri en popüler lüks oteller ve kaliteli konaklama tesisleri şunlardır: Rovira Suites, Villa Pedro Boutique Resort, Wuthering Heights Bed & Breakfast by the, Antulang Beach Resort, Sea Dream Resorts, Mike's Dauin Beach Resort, Atmosphere Resorts & Spa, Atlantis Dumaguete Beach and Dive Resort, Sentro Pinili Apartment, Bahura Resort and Spa, White Chocolate Hills Resort ve Hotel Essencia. Dumaguete kenti ve yakın çevresinde yer alan en popüler ekonomik oteller ve düşük fiyatlı konaklama tesisleri şunlardır: Golden Gate Suites, RedDoorz Near Sibulan Dumaguete Airport, Villa Prescilla, Reddoorz Plus near Robinsons Dumaguete, JTJM Apartments, Green Condotel, Anabelle Residence, ZEN Rooms Basic White Knights Dumaguete, Dino Residences, The Bricks Hotel, Gabbys Bed and Breakfast, RedDoorz Plus @ Gracey Dive Resort Dumaguete, Casa Rubin & Cocina Teria, Golden Gate Suites, Fiesole Residence Inn, Aberrise Pension Hotel, Obdulia's Business Inn ve Sulit Budget Hotel Dumaguete.²⁰

Dumaguete kentini ziyaret eden turistler bölgenin diğer büyük turizm merkezlerini oluşturan Dauin, Bais ve Valencia kasabalarını mutlaka ziyaret etmelidirler. Negros adasının güneydoğu kıyılarında yer alan Bais kasabası Dumaguete kentini kuzeyinde ve Guilhungan kentinin güneyinde yer alan adanın en popüler turizm merkezlerinden biridir. Doğal güzellikleriyle ünlenmiş olan Bais kasabasının, Cebu adasına, Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkına ve Talabong Mangrov Ormanlarına yakın mesafede bulunması onun turistik önemini daha da arttırmaktadır. Takay şelalesinde serinlemeyi amaçlayanlar, Bandmill Park sahasında dağ yürüyüşü yapmak isteyenler, Manjuyod Sandbar deniz mucizesini görmek isteyenler, yunuslarla birlikte Güney Bais Körfezinde yüzmek isteyenler, Campuyo Aroma Beach Resort plajlarında güneşlenmek arzulayanlar, Kapinyahan Cell Tower'in tepelerinden hatıra panoramik fotoğraf çekmek isteyenler, Olympia adası kıyılarında piknik yapmayı planlayanlar, Talabong Mangrove Park Ormanlarını yakından görmek isteyenler, Bahia de Bais otelin deniz manzaralı terasında nefis Filipin kahvelerini denemeyi arzulayanlar ve Tanjay vadisinde rafting yapmak isteyenler Bais kentini ve yakın çevresini ziyaret etmeleri gerekmektedir.

¹⁹ Bakınız: <https://nashaplaneta.net/asia/philippines/negros-dumaguete>

²⁰ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

Apo adasının kuzeyinde ve Dumaguete kentinin güneyinde yer alan Dauin, Negros adasının en şirin ve en çok ziyaret edilen turizm merkezlerinden biridir. Dauin kasabası ve yakın çevresinin en popüler turizm çekicilikleri şunlardır: Mike's Dauin Dive Resort, Dauin Deniz Koruma Alanı, Low Land Resort Plajları, Dauin Plaza, Banilad Deniz Koruma Alanı, Essencia Upland Resort, Bacong Treehouse ve St. Nicolas of Tolentino Kilisesi. Bölgede çok sayıda lüks konaklama tesisi yer almaktadır. Pura Vida Beach & Dive Resort, Vida Homes Condo Resort ve Atlantis Dive Resorts and Liveaboard Dauin yöresinin en romantik ve en kaliteli otellerin başında gelirler.²¹ Özetle, Pulangbato ve Casaroro şelalelerinin, Cebu ve Apo adalarının, Banilad ve Dauin Deniz Koruma Alanlarının, ayrıca Masaplod Bluewater ile Yagumyum gölünün Dauin'e yakın mesafede yer almaları bu şirin sahil kasabasının turistik popularitesini daha da artırmaktadır.

3.1.2 Bacolod Kenti

Nüfusu 600 000'e yakın ve kapladığı kentsel alan 170 km² civarında olan Bacolod, Negros adasının en büyük kenti ve Batı Negros (Negros Occidental) eyaletinin hem en işlek limanı hem de 1894 yılından beri başkentidir. Aslında Bacolod "Smiles City" yani "Gülücükler Kenti" olarak ünlenmiştir. Bu başkent yerleşmesinde her yıl düzenlenen Maskeli Festival hem yerli hem de yabancı binlerce turist katılımıyla büyük ilgi görmekte ve kente "Smiles City" adının verilmesine neden olmuştur. Aynı zamanda yüzlerce lokanta ve restoranıyla, tatlı bir rekabet içindeki binlerce usta aşçısıyla Bacolod kenti Filipinler Cumhuriyetinin "aşçılık başkenti" olarak ta bilinir. 2008 yılında "MoneySense Magazine" dergisinin yaptırdığı bir araştırma sonucunda Bacolod, Filipinler Cumhuriyetinde mutlu yaşam için en uygun kent olarak birinci sırada seçilmiştir. Yine 2017 ve 2019 yıllarında "The Manila Times" kuruluşu Bacolod'u ülkenin en iyi yaşanabilir kenti seçerek bu şirin yerleşmeye "Top Philippine Model City" unvanını vermiştir. Ayrıca, Manila ve Cebu kentleri ile birlikte Bacolod Filipinlerin en hızlı gelişen ve en önemli teknokentleri arasında yer almaktadır.²²

Bacolod kenti Silay ve Talisay kentleri ile birlikte Negros adasının en büyük şehirselleşme aglomerasyonunu oluşturmaktadırlar. Böylece Metro Bacolod Aglomerasyonu 590 km² lik toplam yüzölçümü ve yaklaşık 820 000 kişilik nüfusuyla Negros adasının en yoğun nüfuslu ve en büyük şehirselleşme alanını oluşturmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Filipinlerin en hızlı gelişen kenti olan Bacolod, Filipin hükümeti tarafından Visayas adalarının bilgi ve teknoloji merkezi olarak seçilmiştir. Ayrıca Bacolod, Filipinlerin en yeşil ve en temiz kenti kabul edilmektedir.²³

1938 yılından beri şehir statüsünde olan Bacolod yöresinde mısır, pirinç, hindistan cevizi, muz ve şeker kamışı yaygın olarak yetiştirilmektedir. Yörede yaşayan yerel halk ayrıca balıkçılık, hayvancılık ve el sanatları ile uğraşmaktadır. Kentin büyük bir bölümü geçimini turizm, ulaşım, ticaret, haberleşme, inşaat, sağlık ve eğitim gibi hizmetler sektörlerinden sağlamaktadır. Bacolod kent meydanı ve San Sebastian Katedrali şehrin en çok ziyaretçi çeken yerleridir. Bacolod kentinden yaklaşık 45 km. uzaklıkta Marapara ve Silai Dağları arasında meşhur Pataga Vadisi uzanmaktadır. Trekking yapmak isteyenler ve bölgenin canlı çeşitliliğini yakından görmek isteyenler için bu vadi meraklı turistlere unutulmaz doğal manzaralar ve ilginç sürprizler sunmaktadır. Güneşlenmeyi ve deniz tatilini sevenler için Bacolod kenti yakınlarında yer alan "Tambobo", "Antulang" ve "Punta Ballo" gibi ünlü plajlar yer almaktadır. Gülümseyen maskeler festivali ile ünlenmiş olan Bacolod, Filipinler'de yaşamak için en iyi şehir olarak kabul edilmektedir.²⁴

Bacolod kentinde yer alan başlıca turizm çekicilikleri şunlardır (Chirikov, pozdnyak ve Kamenskaya, 2008; Lukanov, 2005; Lavov, 2003; Kristev, 2014):

• **İspanyol döneminden kalma Tarihi San Sebastian Katedrali** hem kentin hem de tüm bölgenin en önemli Katolik inanç merkezidir. Uzmanlara göre İspanyol döneminden kalma mimari eserlerden biri

²¹ Bakınız:

- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://www.agoda.com/tr>

²² Daha detaylı bilgi için bakınız:

- Chirikov, A. I., Pozdnyak, G. V., Kamenskaya, İ. Y., (2008) Atlas Mira. İzdatelstvo Oniks, Moskova
- Lukanov, A., Bojinov, N., Dimitrov, S., "Stranite v Sveta 2005-2006", İzdatelstvo Gloriya Palas, Sofya, 2005
- Lavrov, S. B. & Kaledin, N. V., "Ekonomiçeskaya, Sotsialnaya i Poliçiçeskaya Geografiya Mira. Regioni i Strani", İzdatelstvo Gardariki, Moskova, 2003
- Kristev, V., "Geografiya na Turizma", İzdatelstvo "Nauka i İkonomika", İkonomiçeski Universitet, Varna, 2014

²³ <https://youroute.ru/countries/filippiny/regions/ostrov-negros/cities/bakolod/>

²⁴ Bakınız: <https://www.votpusk.ru/country/kurort.asp?CN=PH&CT=PH17>

olan San Sebastian Katedrali sadece Negros adasının değil tüm Filipinlerin en görkemli ve en güzel kiliselerinden biridir.

- **Tarihi ev harabeleri** (The Ruins). İspanyol sömürge döneminde inşa edilen ve II. Dünya Savaşı sırasında Japonlar gelmeden önce askerler tarafından yakılan ilginç bir mimariye sahip eski bir evin kalıntılarından oluşmaktadır. Aslında bu kültürel miras, 20. yüzyılın başlarında Talisay kasabasında «şeker baronu» olarak bilinen Don Mariano Laxon tarafından inşa edilen ve İtalyan mimarisinin şaheserlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Dünyanın en ilginç 12 mimari kalıntıları arasında yer alan bu ev «ilginç mimari harabeler» olarak da adlandırılabilir. İkinci Dünya Savaşı sırasında yakılıp yıkılan tarihi binanın kalıntıları her yıl binlerce yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir.
- **Negros Müzesi** (Negros Museum), adanın en büyük ve en çok ziyaret edilen özel müzesi olup yerel tarih, folklor ve sanat ürünleri sergilemektedir. 16 Mart 1996 yılında müzenin resmi açılışı yapılmış ve bugün de faaliyetini sürdürmektedir. Değerli arkeolojik eserleri barındırmayan müzede daha çok Negros adasının yerli halkının gündelik yaşantılarını yansıtacak mobilyalar, eski eşyalar, teknik aletler sergilenmektedir. Müzede ayrıca Negros halkının sanatsal başarılarını yansıtan ve yerel sanatçıların çizdikleri resimler ile çeşitli heykeller ve sanat eserleri de sergilenmektedir.
- **Negrense De La Salle Müzesi** (Museum Negrense De La Salle) yabancılar, zengin aileler ve bölge sakinleri tarafından bağışlanan her türlü tarihi eşya ve sanat eserini sergileyen yerel bir müzedir. Aziz La Salle Katolik Üniversitesi kampüsü içinde yer alan müzede Ledesma Koleksiyonu, Vega Koleksiyonu, Esteban Koleksiyonu, Velayo-Javelosa Koleksiyonu ve Puentevella Koleksiyonu sergilenmektedir. 1997 yılında kurulmuş olan müze adadaki en büyük üniversite kökenli müzedir.
- **“The Capitol Park and Lagoon”** yeşillikler içinde, küçük bir göl kenarında ve 3 hektarlık bir alan üzerinde kurulmuş olan, Bacolod kentinin en çok ziyaret edilen turistik çekiciliklerinin başında gelir. Francesco Riccardo Monti'ninin ünlü insan heykellerini sergileyen park Bacolod kentinin en popüler rekreasyon alanlarından biridir. Park sınırları içinde valilik binası, belediye binaları ve diğer kamu hizmet binaları yer almaktadır. Park alanında yapılan başlıca aktiviteler arasında koşu, aerobik, canlı konserler, okul dans provaları ve piknik sayılabilir. Mart 1993'te Filipinlerdeki ilk Panaad Festivali (Panaad sa Negros Festival) bu park alanında yapılmıştır.
- **Masskara Festivali** hem Negros adasının hem de Filipinlerin en ünlü ve en popüler festivallerin başında gelir. Her yıl Ekim ayında düzenlenen bu festival binlerce yerli ve yabancı turistin katılımıyla üç hafta sürmektedir. Uzun yıllar boyunca bu görkemli festival Bacolod şehir meydanında yapılmaktadır. Gülümseyen maskeler festivali olarak bilinen “Masskara Festivali” Negros adasının en büyük, en ünlü ve en kalabalık kültürel etkinliğidir. Brezilya'daki Rio karnavalına benzer özellikler taşıyan bu festival ilk kez 1980 yılında düzenlenmiştir. Bu festival esnasında çeşitli sanat ve müzik gösterileri, çeşitli dans ve kostüm yarışmaları organize edilmektedir. Filipinlerin bu en ünlü kültür organizasyonuna ülkenin diğer eyaletlerinden ve diğer adalarından binlerce meraklı ziyaretçi gelmektedir.
- **Tarihi Adalet Fıskiyesi**, Jose Ruiz de Lusuryaga'nın evinin bulunduğu yere inşa edilmiş kentin tarihi ve turistik simgelerinden biridir. 1898 yılında bu tarihi evin bahçesinde İspanyol sömürgeciler Negros isyanları sonucunda Filipin Hükümet yetkililerine Bacolod yönetimini teslim etmişlerdir. Bu nedenle Bacolod kentinin özgürlük sembollerinden biri olan Tarihi Adalet Fıskiyesi hem Filipin devrim tarihinde hem de ulusal bağımsızlık mücadelesinde ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Bugün bu tarihi fıskiyenin etrafında küçük ve şirin bir park kurulmuştur. Park alanında sendikato plantıları, protesto yürüyüşleri ve siyasi grevler yapıldığı gibi piknik ve geziler de yapılmaktadır.

Negros adasının kuzeybatısında, Guimaras Boğazı kıyısında yer alan Bacolod adanın en önemli kent yerleşmesi olduğu gibi adanın en çok ziyaret edilen turizm merkezidir. Eskiden şeker kamışı plantasyonları ve şeker endüstrisiyle ünlenmiş olan Bacolod, bugün hem Negros'un hem de Filipinler Cumhuriyetinin “aşçılık başkenti” ve “festivaller kenti” olarak bilinir. Ülkenin en temiz ve en huzurlu kenti kabul edilen Bacolod, Negros adasının en önemli ticaret, sanayi ve turizm merkezi olduğu gibi bilgi ve iletişim teknolojileri alanlarında Filipinlerin parlayan genç yıldızıdır.

Bacolod kentini ziyaret eden turistler her bütçeye uygun çok çeşitli konaklama tesisinden birini seçebilirler. Dört yıldızlı oteller arasında “Seda Capitol Central”, “Stay Amare Villa Maria”, “L'Fisher Hotel”, “Palmas Del Mar” ve “Nature's Village Resort”; üç yıldızlı oteller arasında “Luxur Place”, “Sukro”, “Circle Inn -

Hotel & Suites”, “LOC Residences”, “Red Doorz Plus@Diola Villamonte Bacolod”, “Avenue Suites”, The Bell Hotel”, “The Suites At Calle Nueva”, “Sugarland”, “Goldenfield Kundutel” ve “MO2 Westown Hotel San Juan”; iki yıldızlı oteller arasında “The Inns By The Oriental”, “Go Hotels Bacolod” ve “Palmas Del Mar” Bacolod kentinin en popüler konaklama tesislerini oluşturmaktadırlar.²⁵Bacolod şehrinin yaklaşık 36 km. güneydoğusunda yer alan Kanlaon stratovulkanı ülkenin en aktif yanardağlarından biridir ve Bacolod yöresinin en popüler turizm merkezidir. Bu ürkütücü volkana tırmanmak isteyen turistlerin çıkış noktası genelde Bacolod kentidir.

Tablo 4: Negros Adasının Kuzey ve Doğu Kıyılarında Yer Alan Başlıca Sahil Otelleri, Plajları ve Konaklama Tesisleri²⁶

San Moritz Beach Resort	Sea Forest Resort	Cangmating Beach
SeaView Beach Resort	Regalado Beach Lot	Baybayon Resort
Tropico Scuba Diving Resort	Maxino's Beach House	Cabuhay's Place
Amlan Bluewater Beach Resort & Hotel	Escosa's Bar & Resort	1888 Beach Resort
Bay View Beach Resort	Paradise Beach Resort	Sacha Resort
La Cabacha Beach Resort	Dunggoanan sa Iniban	Tanjay Boardwalk
Melania's Garden Hotel & Resort	Narbecic Beach Resort	Alagala Beach
Kubling Kalikasan Beach Resort	Ceferina Beach Resort	Pasil Beach
David and Anna Resort Hotels	Baye Beach Resort	Hanseatic Resort
Campuyo Aroma Beach Resort	Paradiso Felenita Resort	Florence Place
Cache Lodge and Resort	Opada Beach Resort	Lalimar Resort
La Playa Beach Resort Hotel	Aqua Marine Resort	Old House Resort
Whispering Northern Breeze Beach	Flaviren Beach Resort	Kingfisher Beach
Cansimbog Beach Resort	Sunrise Beach Resort	Macapso Creek
Manlambus Beach Resort	Australian Beach Resort	Sea Lord Beach
Laura Beach Resort Recreational Place	Macapso Sea Wall Street	Cassandra's Beach
Calderon's Private Resort	Palau Beach Resort	Salumag Lot Area
Balulan Beach Resort	Pebbles Beach Resort	Gracia Resorts
Kabilang-Bilangan Island	Eljoy Beach Resort	RC Beach Resort
Mangrove Park and Beach Resort	Albarico Beach Resort	Rosita Beach
Sta. Cruz Beach Resort	Lakawon Island Resort	Cadiz City
Tingson's Beach Resort	Marañon Beach Resort	JCL Private Resort

3.1.3. Sipalay Kenti

Negros adasının batı kıyılarında yer alan Sipalay, bölgenin en büyük limanı ve en önemli turizm merkezini oluşturmaktadır. Nüfusu 74000'i aşan kent, küçük bir havalimanına (Sipalay Airport) sahiptir. Bacolod kentinin 175 km. güneyinde yer alan Sipalay, Bayawan kentini kuzeybatısında yer almaktadır. Bazı turizm uzmanları Sipalay kentini Filipinlerin “Yeni Borocay”i olarak tanımlamaktadırlar.²⁷ Uzun, temiz ve bembeyaz plajlar Borocay’la rekabet edecek güzelliklere sahiptirler. Borocay kıyılarında otel, insan ve tesis yoğunluğu Sipalay kıyılarında görülmediğinden dolayı birçok yabancı turist bu yeni destinasyon merkezini sakin, ekonomik ve huzurlu deniz tatil olanakları için tercih etmektedir.

Dağlar, adalar, körfezler, göller, akarsu vadileri ve doğa koruma alanları Sipalay yöresinin en yaygın doğal turizm kaynaklarıdır. Sipalay kentini ziyaret eden turistlerin ilgisini çekecek başlıca doğal turizm çekicilikleri şunlardır: Cartagena körfezi kıyıları, Dapdap Dağı, Sipalay ırmağın oluşturduğu kıvrımlı vadi, Pitogo Adası, Calatong Dağı, Danjugan Adası Doğa Koruma Bölgesi, Moray Lagoon, Patio-tio Spring and Underwater Mağarası, Maasin Adası ve Campomanes Deniz Koruma Alanı. Kiliseler, tarım çiftlikleri, dalgalılık merkezleri, kamp alanları ve eski maden ocakları Sipalay yöresinin en yaygın tarihsel-kültürel

²⁵ Bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

²⁶ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.google.com/maps>

²⁷ Bakınız: <http://psa.gov.ph/>

turizm kaynaklarıdır. Sipalay kentini ziyaret eden turistlerin ilgisini çekecek başlıca beşeri turizm çekicilikleri şunlardır: Sipalay Eco-Tourism Area, Maricalum Mining Corporation Ruins, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Sea View Hills Farm, Mambaroto Seventh-day Adventist Church, Nars Juan's Place ve Binulig Fellowship Baptist Kilisesi.

Çok sayıda körfez ve yarımadanın görüldüğü Sipalay kıyıları çok fazla girintili çıkıntılı olup çok sayıda koy, adacık, dalış merkezi ve plaja sahiptirler. *Sipalay yöresinde yer alan en popüler plajlar şunlardır: Sugar Beach, Turtle Beach, Didai's Garden Resort, Anjuan Beach, Green Garden Beach Resort, Langub Beach Resort, Punta Ballo Beach, Cartagena Beach, CampoQuino Bay Beach Resort, Latasan Island Resort, Southwest Sipalay Beach Resort, Campomanes Beach Resort ve Punta Ballo Beach.*

Sipalay yakınlarında yer alan ve 3 km. uzunluğundaki Sugar Beach, bazı uzmanlara göre Negros adasının en iyi ve en güzel plajıdır. Küçük beyaz kumlardan oluşan plajın arkasında palmiyeler ve tropikal ormanlar yeşil ve maviyi bütünleştirmektedirler. Plajın etrafında lüks oteller ve büyük alışveriş merkezleri yoktur. Temiz ve sakin kırsal manzaralar, kesintisiz ormanlar ve ekonomik konaklama tesisleri ile bu plaj sessizlik ve huzur arayan turistler için idel bir seçenektir. Sipalay kentinin hemen kuzeyinde yer alan Sugar Beach kuzeyde iki yıldızlı küçük "Sugar Rock Beach Resort" otelin plajıyla başlar, güneye doğru ilerleyerek 3 kilometre sonra "Sipalay Eco-Tourism Area" sahasında son bulur. Plajın hemen arkasında 6-7 küçük ölçekli otel ve konaklama tesisi yer almaktadır. Üç yıldızlı bir otel olan "Bermuda Beach Resort", iki yıldızlı bir otel olan "Sugar Beach House Rooms & Restaurant", üç yıldızlı "Sulu Sunset Beach Resort" ve butik otel tarzındaki "Buenaventura Beach Resort" Sugar Beach çevresinde yer alan başlıca konaklama tesisleridir. Aynı plajda yer alan "Takatuka Beach Resort Sipalay"²⁸ sadece Sipalay yöresinin değil tüm Negros adasının en ilginç ve en sıra dışı otelidir. Bu nedenle Sugar Beach plajını ziyaret eden yabancı turistler genelde bu otelde konaklamayı tercih etmektedirler. Sugar Beach ve çevresinde daha ucuz konaklama tesisi ve daha ekonomik tatil arayanlar için ise "Big Bamboo Beach Resort Sipalay", "Langub Beach Resort", "Sugar Lounge" veya "Driftwood Village Resort" tesislerinden birini seçmeleri tavsiye edilir.²⁹

Sipalay yöresinde turizm faaliyetleri hızla gelişmektedir ve XXI. yüzyılda çok sayıda yeni turistik tesis faaliyete geçmiştir. Yörede yer alan en büyük maden şirketlerinden biri olan "Maricalum Mining Corporation" turizmi baltalamamak, çevreye zarar vermemek ve gelen turistleri ürkütmek için kapatılmış ve bugün aktif faaliyet göstermemektedir. Sipalay kenti ve yakın çevresinde lüks sınıfta yer alan sadece 5-6 konaklama tesisi yer almaktadır. Sipalay yöresinde yer alan en popüler ve en kaliteli konaklama tesislerinin başında "Punta Bulata White Beach Resort & Spa", "Bugana Beach and Dive Resort" ve "Whispering Palms Island Resort" gelir.³⁰ Aslında "Whispering Palms Island Resort" oteli hem bölgenin hem de tüm Negros adasının tek beş yıldızlı konaklama tesisidir. Dalgıçlık amacıyla Sipalay ziyaret eden turistler yörenin en popüler dalgıç spor merkezlerinin başında gelen "Tippy's Beach House & Dive Camp", "Bugana Beach and Dive Resort", "Easy Diving and Beach Resort", "Artistic Dive Center" ve "Nataasan Beach Resort & Dive Center" konaklama tesislerinden faydalanabilirler.

²⁸"Takatuka Beach Resort Sipalay" otelinin görselleriyle ilgili bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr-tr/takatuka-lodge-beach-and-dive-resort/hotel/sipalay-city-ph.html?cid=1844104>
- <https://www.booking.com/hotel/ph/takatuka-beach-and-dive-resort.en-gb.html?>
- https://www.tripadvisor.com.tr/Hotel_Review-g651660-d1563992-Reviews-Takatuka_Beach_Resort-Sipalay_Negros_Occidental_Negros_Island_Visayas.html

²⁹Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotellplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

³⁰Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://www.hotellplanner.com/>

Sipalay kentinde ve yakın çevresinde yer alan başlıca uygun fiyatlı oteller ve ekonomik konaklama tesisleri şunlardır: Takatuka Beach Resort Sipalay, Big Bamboo Beach Resort Sipalay, Driftwood Village Resort, Buenaventura Beach Resort, Sugar Rock Beach Resort, Sulu Sunset Beach Resort, Easy Diving and Beach Resort, Sipalay Jamont Hotel, Sugar Lounge Lodge, El Tzino Beach Resort, C View Resort, Tropical Mystique Resort, Joy and Jay Beach House ve Robinson Cruse Beach Resort.³¹Bölgenin en sıra dışı ve en çalgın turistik tesisi ise kuşkusuz “Takatuka Beach Resort”. Bu otelde her odanın kendine özgü bir teması ve kendine özgü mimarisi ve mobilyası vardır.

Tablo 5: Negros Adasının Güney ve Batı Kıyılarında Yer Alan Başlıca Sahil Otelleri, Plajları ve Konaklama Tesisleri ³²

By The Sea Hotel-Resort and Restaurant	Balaring Mangrove Resort	Batad Beach
Bamboo Groove Beach Resort	Shelton Beach Haven	Nato's Beach
Palmas del Mar Conference Resort Hotel	Paraiso Beach Resort	Bacolod Baywalk
Wisik Fishing Lagoon Resort	Carmona Beach Resort	Paco Beach
Tawhay Exclusive Family Clubhouse	Soleo Beach Resort	Galve Beach Resort
Batang Peninsula Beach Resort	Njoys Beach Resort	Makikiling Beach
Nature's View Beach Resort	Bulobitoon Beach Resort	Gargato Beach
Tippy's Beach House & Dive Camp	Canonoy Beach Resort	Tiling Beach Resort
Punta Bulata Resort & Spa	Otirasor Beach Resort	Holaw Holaw Reef
Anjuan Beach (Miracle Beach)	Tagle Beach & Resort	Datelis Beach
Tinagong Dagat Island Resort	Wonderland Beach Resort	D Itona Beach Resort
Tropical Mystique Resort	Magbanua's Beach Resort	JVJ Mountain Resort
Easy Diving and Beach Resort	The Beach House Bulata	Sawang Resort
Southwest Sipalay Beach Resort	Langub Beach Resort	Ramon Sunset Beach
Robinson Cruse Beach Resort	Sipalay Eco-Tourism Area	Driftwood Village
Bugana Beach and Dive Resort	Didai's Garden Resort	Perth Beach Resort
Nabalao Beach and Dive Resort	Campomanes Beach Resort	C View Resort
Eden South Beach Resort	Latasan Island Resort	Punta Ballo Beach
Universal Avenue Gayomali Beach Resort	Melrose Beach Resort	Eden Island Resort
La Costa Del Mar Beach Resorts	Brazaville Beach House	Obong Paradise
Eden Island Resort and Spa	Sta Monica Beach Club	Ubong Cave
Cycad Ridge Holiday Rentals	CocoBanana by the Sea	Acienda ni Morocon
Banilad Marine Protected Area	Oundra Beach Apartments	Silliman Beach
Coco Cubano Beach Resort	Salaya Beach Houses	Melrose Beach
Tropical Hideaway Dumaguete	El Dorado Beach Resort	Torres Beach Resort
The United Diving Resort	Atmosphere Resorts & Spa	Island View Villas
71% Diving Resort- Dumaguete	Fun & Sun Dive & Travel	Drill Shack Resort
Liquid Dumaguete - Beach and Dive Resort	Thalatta Dive Resort	Jabel's Beach Resort
Fish Unlimited Beach and Dive Resort	Wild Duck Beach	Aqua-Landia Resort
Pura Vida Beach & Dive Resort	Red Roof Mansion	Sea Dream Resorts
Azure Dive And Yoga Resort	Funtasea Beach Resort	Apoview Beachhouse
Hidden Cove Beach Resort	Centralle District Resort	Alj's Beach Resort
La Vista del Mar Beach Resort	Santa Catalina Beach	Basay Lighthouse
Camaya-an Paradise Beach Resort	White Chocolate Hills Resort	Eden Spring Resort
Wild Reef Beach Dive Resort	Inalad Beach Resort	Cawitan Beach
Allura Resort Dive and Spa	El Oriente Beach Resort	Coco Palms
Tongo Sail Inn Beach Resort	Grandview Cottages Resort	Hidden Beach
Cove Paradise Beach & Dive Resort	Antulang Beach Resort	Salawaki Beach

³¹ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotellplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

³² Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://www.hotellplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://www.tripadvisor.com/>

3.1.4. Sagay ve Cadiz Kentleri

Negros adasının kuzey kesimlerinde yer alan Sagay, 340 km²'lik kentsel yüzölçümüne ve 155 000 nüfusa sahip olan orta ölçekli bir şehir yerleşmesidir. Cadiz kentinin doğusunda, San Carlos ve Calatrava kentlerinin kuzeybatısında ve Bacolod kentinin 84 km. kuzeydoğusunda yer alan Sagay, Himogaan ve Danao akarsu vadileri arasında konumlanmıştır. Hem Kuzey Negros Tabiat Parkı'na hem de ünlü Lakawon ve Molocaboc adalarına hem Sagay Deniz Koruma Alanı'na hem de Suyac Mangrov Ormanlarına yakın mesafede yer alması Sagay kentinin turizm önemini arttırmaktadır. Bu nedene Sagay kentini ziyaret eden turistler bu turizm çekiciliklerinden an az birini mutlaka ziyaret etmektedirler.

Bugünkü Sagay ilçesi 25 belediye kapsama sahiptir. Bu ilçenin idari merkezi olan Sagay, çok yeni ve çok genç bir kent yerleşmesidir. Fakat 1996 yılında şehir ilan edilmiş olmasına rağmen, kuzey Negros'un en hızlı gelişen kent yerleşmesidir. Sagay kentinin adı genelde Sagay Deniz Koruma Alanı'na çağrılmaktadır. 1999 yılında kurulmuş olan Sagay Deniz Koruma Alanı (Sagay Marine Reserve) 32 000 hektarlık bir alan kaplamakta ve tüm Filipinlerin en geniş alana sahip deniz koruma bölgesini oluşturmaktadır.³³Negros adasının kuzey kıyılarında geniş bir alana yayılmış olan deniz koruma bölgesi, Molocaboc, Diut, Matabas ve Suyac adalarını kapsamaktadır. Hem Carbin, Macahulom, Panal ve Maca resiflerini hem de bölgedeki su altı flora ve faunayı koruma altına almak amacıyla kurulmuş olan bu alan hem Negros adasının hem de Filipinlerin en değerli okyanus ekosistemlerinin başında gelmektedir (Chirikov, pozdnyak ve Kamenskaya, 2008; Lukanov, 2005; Lavov, 2003; Kristev, 2014).

Sagay ilçe yöneticileri uzun zamandır Sürdürülebilir Turizm Master Planlarını uygulamaktadırlar, tüm bunların sonucunda ilk eko-turizm projelerini de başarıyla tamamlamışlardır. "Sang Bata Sa Negros Çocuk Müzesi", "Suyac Adası Mangrove Eco-Park Alanı Projesi" ve "Carbin Reef Doğa Koruma Alanı Projesi" Sagay ilçesinin ilk eko-turizm uygulama projelerini oluşturmaktadırlar. Sagay ilçe yöneticileri Sürdürülebilir Turizm Master Planı hedefleri doğrultusunda "The Himoga-an Eco-Cultural Loop" ve "Vito Molocaboc Eco-Cultural Loop" eko-turizm proje çalışmalarını sürdürmektedirler ve en kısa sürede bu projelerinin de bitmesi ve uygulanmaya konulması beklenmektedir.³⁴Ayrıca, Sagay ilçesi her yıl düzenli organize edilen renkli ve neşeli festivalleriyle ünlenmiştir. Feast of St. Joseph & Sinigayan Festivali her yıl 19 Mart tarihinde, Feast of San Vicente Ferrer Festival her yıl 1-2 Mayıs tarihlerinde, Charter Day Anniversary Festivali de her yıl 11 Haziran tarihinde düzenlenmektedir.³⁵

Negros adasının kuzeybatı kıyılarında yer alan Cadiz kenti, başkent Bacolod'un 65 km. kuzeydoğusunda yer almaktadır. Negros adasının en işlek limanlarından birini barındıran kent merkezi özellikle balıkçılık faaliyetleriyle ünlenmiştir. Kentin yeni balıkçı limanı ve yeni ticari liman inşaatları tamamlandıktan sonra Cadiz'in deniz ulaşımı ve balıkçılık merkezi önemi daha da artacaktır. Sagay kenti kadar nüfus barındıran bu şirin şehirde 160 000'den fazla insan yaşamaktadır. Cadiz kenti 160 km²'lik alan kaplamakta ve Negros adasının şeker kamışı başkenti olarak bilinmektedir.³⁶Cadiz ilçesinde ve yakın çevresinde yüzlerce şeker kamışı plantasyonu yer almaktadır. Bu yörede toplanan şeker kamışları Victorias City'ye taşınarak oradaki fabrikalarda işlenmektedir. Victorias ve Silay ilçeleri arasında yer alan Cadiz ilçesi 22 belediye kapsama sahiptir. Ayrıca, ilçe sınırları içinde 5000 civarında şirket ve 200'den fazla endüstri tesisi faaliyet göstermektedir.³⁷Özetle, turizm, balıkçılık, sanayi, enerji, ticaret ve şeker kamışı üretimi Cadiz ilçesinin en önemli iktisadi faaliyetlerini oluşturmaktadır. Bölgenin sanayi gelişmesinde ve enerji üretiminde büyük rol oynayan "Cadiz Solar Power Plant" ilçe sınırları içinde yer alan en büyük güneş enerji santralidir.

Sta. Cruz Beach Resort plajları, Lakawon Island White Sand Beach ve Cadiz Katolik Kilisesi Cadiz ilçesinin en popüler turizm çekicilikleridir. Her yıl Ocak ayının son haftasında Cadiz kentinde organize edilen "Dinagsa Festival" bölgenin en önemli kültür ve turizm faaliyetidir. Özetle, Sagay – Cadiz yöresi hem deniz turizmi ve kırsal turizm hem de ekolojik turizm ve sağlık turizmi için olanaklara ve kaynaklara sahiptir.

Sagay – Cadiz yöresinde yer alan başlıca doğal turizm çekicilikleri şunlardır: Himogaan vadisi, Solitario dağı, Trankalan Mountain Range, Danao vadisi, Diut Adası, Lantawan zirvesi, Suyac Island Mangrove

³³Bakınız: <http://psa.gov.ph/>

³⁴ Bakınız: <https://www.bryanvillarosa.com/sagay-city-negros-occidental/>

³⁵ Bakınız: <https://www.bryanvillarosa.com/sagay-city-negros-occidental/>

³⁶Bakınız: <http://psa.gov.ph/>

³⁷ Bakınız:

• <http://www.cadizcity.gov.ph/>

• <https://www.philatlas.com/visayas/r06/negros-occidental/cadiz.html>

Eco-Park, Maca Reef, Sicaba Haliç, Malocaboc adası, Mangrove Park and Beach Resort, Mount Birao Peak, Aliuyan Şelalesi, Lakawon Adası, Silay Dağı, Danao Haliç, Carbin Reef, Suyac Adası ve Tan-Ao Menderesleri.³⁸Deniz tutkunları ve sessiz plaj arayanlar ise mutlaka Lakawon adasında yer alan “Lakawon Island Resort” otelinde birkaç gün de olsa tatil fırsatından yararlanmalıdırlar. Barangay Cadiz Viejo sınırları içinde kıyından 3 km. açığa yer alan Lakawon adası, beyaz plajlarıyla, تنها kıyılarıyla ve masmavi sularıyla, yörenin en ünlü ve en popüler deniz turizm merkezidir.

Sagay – Cadiz yöresinde yer alan başlıca beşeri turizm çekicilikleri şunlardır: Sang Bata sa Negros Çocuk Müzesi, Our Lady of Mount Carmel Church, Sagay City Garden, Cherry Mae Villafior – Park, Sagay City Public Mall, Iglesia Ni Cristo - Lokal ng Sagay City, San Vicente Ferrer Kilisesi, Jomabo Island Paradise and Beach Resort, Manlambus Beach Resort, St. Francis of Assisi Parish Kilisesi, Cansimbog Beach Resort, The Giant Cross of Mt. Lunay, Yanna's Resort, Little Jungle Resort, RC Beach Resort, Philippine Normal University – Cadiz, Cadiz City Park, Olvido's Place, Balay Alibangbang Nature Resort and Pool, Nathan's Eco Farm Resort, Balulan Beach Resort ve Cornell Swimming Pool.³⁹Sagay – Cadiz yöresini ziyaret eden turistler Inangtan ırmağı üzerindeki asma köprüsünü, Lady's Circle Garden – Yaşayan Ağaçlar Müzesini, Sang Bata sa Negros Çocuk Müzesini ve San Vicente Ferrer Kilisesini mutlaka görmelidirler. 1860 yılında Recollect rahipleri tarafından kurulmuş olan tarihi San Vicente Ferrer Kilisesi Sagay kentinin adeta kültürel ve inanç simgesi olmuştur. Her yıl Mayıs ayının ilk haftasında binlerce inançlı Katolik Hristiyan bu kutsal kilise meydanında “Pana-ad kang San Vicente Ferrer” adlı dini törenlere katılmaktadırlar.

Sagay – Cadiz yöresinde dört veya beş yıldızlı lüks bir konaklama tesisi bulunmamaktadır. Yörede daha çok küçük oteller ve ucuz konaklama tesisleri yer almaktadır. Sagay – Cadiz yöresinde yer alan başlıca konaklama tesisleri şunlardır: SEAJAM Travellers Inn, SAMCOR Travellers Inn and Restaurant, Hi-Way Travellers Inn, Sta. Veronica Dormitory, Sta. Cruz Beach Resort, RL Apartelle Pension House, Laura Hotel, Magdalene Hotel, Cadiz Hotel, RC Beach Resort, Laura Beach Resort and Recreational Place, Brgy Chambery Baybaya, Cansimbog Beach Resort, Bonista Beach Resort, Double Palm Inn ve Rodeway Inn. Lakawon adasında yer alan “Lakawon Island Resort”, ayrıca Manpala kasabası yakınlarındaki “Northland Resort Hotel” ve “Gracia Resorts” bölgenin en konforlu ve en prestijli konaklama tesislerine örnek gösterilebilir.⁴⁰

3.1.5. San Carlos Kenti

Negros adasının kuzeydoğu kıyılarında yer alan San Carlos kenti 140 000 nüfuslu bir liman kentidir. Bu ilginç şehir, Eyalet başkenti Bacolod kentinin 86 km. doğusunda yer almaktadır. Cebu adasının batısında Tanyon boğazı kıyılarında yer alan kentin tam karşısında Sipaway (Refugio) adası yer almaktadır. Talave vadisi ile Ando-on vadisi arasında yer alan kent Ticlin adasına ve Jigalaman vadisine çok yakın mesafede yer almaktadır. Kent arazilerden geçen Palampas ırmağı San Carlos'un adeta kuzey yerleşim sınırını oluşturmaktadır. Daha güneyde akmakta olan Ando-on ırmağı ise San Carlos'un adeta güney yerleşim sınırını oluşturmaktadır.⁴¹

³⁸ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <http://www.cadizcity.gov.ph/>
- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>

³⁹ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <http://www.cadizcity.gov.ph/>
- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>

⁴⁰ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

⁴¹ Daha fazla bilgi için bakınız: <http://www.sancarloscity.gov.ph/>

San Carlos ve yakın çevresinde yer alan başlıca beşeri turizm çekicilikleri şunlardır: Central Philippines State University - DJVV Campus, Magpantay's Fish Farm, Masjid Nur Camisi, People's Park, San Carlos Borromeo Cathedral, Palau Beach Resort, Monkey Reserve Hayvanat Bahçesi, St. Peter the Apostle Parish ve Bible Baptist Kilisesi.⁴²

Filipinlerin en ünlü ve en popüler dans festivallerinden birisi olan Pintaflares, San Carlos kentinde organize edilmektedir ve binlerce yerli ve yabancı turist tarafından izlenmektedir. Her yıl 3-5 Kasım tarihlerinde yüzlerce sokak dansçısı bu şirin kentte Pintaflares festivaline katılmakta ve dans becerilerini sergilemektedir. Profesyonel dans okulu öğrencileri bu festivale katıldıkları gibi meraklı izleyiciler de dans ustalığını sergileyebilirler.

San Carlos ve yakın çevresinde yer alan başlıca doğal turizm çekicilikleri şunlardır: Sipaway (Refugio) adası, Road to Mayana Peak, Adtonoy Peak, Balea Şelalesi, Pebbles Beach Resort, Pinetree Recreational Park, Negros Chocolate Hills, Codcod Rice Terraces, Palampas Vadisi, Kanloan Volkanı, La Fortuna Nature & Wildlife Lagoon, Gigalaman Şelalesi, Talave Vadisi ve Bagtik Dağı. San Carlos kentini ziyaret eden turistler birer doğa harikası olan Negros Çikolata Tepelerini, Kanloan Volkanını ve Balea Şelalesini mutlaka görmelidirler (Chirikov, pozdnyak ve Kamenskaya, 2008; Lukanov, 2005; Lavov, 2003; Kristev, 2014).

San Carlos City ve yakın çevresinde belirgin olarak iki farklı mevsim vardır: yağışlı ve kurak. Yağışlı-yağmur mevsimi Mayıs'tan Ocak ayına kadar sürer ve özellikle de Ağustos ve Eylül aylarında çok şiddetli yağışlar görülür. Daha az yağış alan kurak mevsim Şubat'tan Nisan'a kadar sürer. Ayrıca Aralık ve Ocak en soğuk aylar iken, Nisan-Mayıs en sıcak aylardır.⁴³Yıl boyunca aylık sıcaklık ortalamaları pek değişmediğinden dolayı yöreyi ziyaret etmek isteyen turistlere Şubat-Nisan döneminde gelmeleri tavsiye edilir.

San Carlos yöresinde 4 veya 5 yıldızlı lüks konaklama tesisi yoktur, daha çok 2-3 yıldızlı ekonomik oteller yaygındır. San Carlos ve yakın çevresinde yer alan başlıca konaklama tesisleri şunlardır: Loly Beach Resort, Small Fry's Beach Resort, Eljoy Beach Resort, Ticlin Reef, Matahari Inn & Mini Resort, KH Vacation Home, Yoyong's Travellers Inn, Palau Hotel, Dragon Inn, Skyland Hotel and Restaurant, YM Business Inn, SANCARCINI-MPC Business Center, Aguas Calientes, Florida Hot Spring ve Cassandra's Beach.⁴⁴Mayana ve Tapanan dağları arasında tropikal ormanlar arasında yer alan "La Vista Highlands Mountain Resort Paradise" Negros adasının en kaliteli dağ otellerinden biri olup San Carlos ve yakın çevresinde yer alan en lüks konaklama tesislerinin başında gelir.

3.2. Turizm Coğrafyası Perspektifinden Negros Adasının Başlıca Şelaleleri

Negros adasının güneydoğu kesimlerinde Dumaguete kentinin hemen batısında Valencia kasabasına 8 km. uzaklıkta adanın en güzel şelalesi olan Kasaroro (Casaroro Falls) yer alır. Yaklaşık 30 metre yüksekliğindeki şelale hem Negros adasının hem de Filipinlerin en ünlü doğal turizm çekiciliklerinden biridir. Okoy ırmağı havasında ve Banica deresi üzerinde yer alan Kasaroro çok dar bir yarma vadisinden sularını aşağıya büyük bir gürültüyle boşaltmaktadır. İnanılmaz heybetli görüntüsü ve görkemli su sütunlarıyla bu ilginç şelale, Negros adasının doğal mucizelerinden biri sayılır.⁴⁵

Kasaroro şelalesinin hemen kuzeyinde bir başka doğal güzellik olan Pulangbato şelalesi yer alır. Kasaroro şelalesinin hemen doğusunda ise Kawa veya diğer adıyla Bora Bora şelalesi yer alır. Fakat kuşkusuz Kasaroro şelalesine en yakın mesafede bulunan doğal güzelliklerin başında Tottynve Tabunan şelaleleri gelir (Tablo 6). Kasaroro şelalesini ziyaret eden turistler yürüme mesafesinde yer alan Tottyn ve Tabunan

⁴² Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>

⁴³Bakınız: <http://psa.gov.ph/>

⁴⁴ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

⁴⁵Kasaroro şelalesi ile ilgili bakınız: <https://www.palawandays.ru/casaroro-falls-negros/>

şelalelerine kolaylıkla ulaşabilirler. Tottyn şelalesi Kasaroro şelalesinin 1-2 kilometre doğusunda oysa Tabunan şelalesi Kasaroro şelalesinin 1-2 kilometre batısında yer alır. Tüm bu şelaleler yıl boyunca binlerce meraklı turist tarafından ziyaret edilmektedirler.⁴⁶Öztle Dumaguete kentini ziyaret eden turistler kente yakın mesafede bulunan bu şelaleleri görmelerinde fayda vardır.

Dumaguete kentini ve Kasaroro şelalesini ziyaret eden turistler yakın mesafede bulunan şu turizm çekiciliklerini de görebilirler: Lunoy De Candera, Kaipohan Sulfur Vents, Twin Şelalesi, Nailig Gölü, Yagumyum Gölü, Mount Talinis Dağı, Asri Balili Mountain Resort Tropikal Bahçesini, Tierra Alta Lighthouse, Bravo Golf Hotel Resort and Spa, Maria's Garden Bahçesini ve Olayan Şelalesini (Tablo 6).

Tablo 6: Negros Adasının Turizm Bakımından Önem Taşıyan Başlıca Şelaleleri⁴⁷

Panligavan Şelalesi	Olayan Şelalesi	Twin Şelalesi
Palaypay Şelalesi	Pasalan Şelalesi	Lourdes Şelalesi
Habhaban Şelalesi	Malisbog Şelalesi	Mantapi Şelalesi
Maaslum Twin Şelaleleri	Pulangbato Şelalesi	Takay Şelalesi
Bagacay Şelaleleri	Mantabios Şelalesi	Aluyan Şelalesi
Pulang-Tubig Şelalesi	Tabocaya Şelalesi	Bambi Şelalesi
Tabunan Şelalesi	Casaroro Şelalesi	Bugsok Şelalesi
Buslugan Şelalesi	Niludhan Şelaleleri	Mantapi Şelalesi
Punong Punong Şelalesi	Dumalabdab Şelalesi	Kawa Şelalesi
Huyop HuyopŞelalesi	Malatan – Og Şelalesi	Balea Şelalesi
Pagsalsalan İkiz Şelaleleri	Sudlon Şelalesi	Malmag Şelalesi
Mount Kanloan's Seven Falls	Dalisun Şelalesi	Pacol Şelalesi
Binul-Ugan Şelalesi	Baji Baji Şelalesi	Binadian Şelalesi
Alinsayawan Şelalesi	Mandayao Şelalesi	Qipot Şelalesi
Padudusan Şelalesi	Dalupya Şelalesi	Hidden Şelalesi
Manipis Şelalesi	Tottyn Şelalesi	Mag Aso Şelalesi

Negros adasının orta ve batı kesimlerinde, Kabankalan kentinin güneydoğusunda ve Mabinay kasabasının kuzeyinde ünlü Mag Aso Şelaleleri yer alır.Dumaguete kentine 120 ve Bacolod kentine yaklaşık 100 km. uzaklıkta yer alan şelalelere en yakın kent merkezini 10-15 km. mesafedeki Kabankalan oluşturmaktadır. Ilog akarsu havzasında ve Camingawan deresi üzerinde yer alan Mag Aso Şelaleleri bazı uzmanlara göre Negros adasının en görkemli ve en güzel şelaleleridirler. Şelalenin oluşturduğu doğal havuzda yüzmek ve serinlemek isteyenler, piknik veya doğa yürüyüşü yapmak isteyenler bu şelaleleri ziyaret edebilirler. Agustina şelalesi, Balicaocao Highland Resort, Mt. Kampanulong ve Lower Campanulong Eco FarmMag Aso şelalelerine en yakın turizm çekicilikleridir. ⁴⁸

Ayungon kasabasının batısında ve Ayungon ırmağı üzerinde yer alan Maaslum Twin Şelaleleri; Bais kentinin batısında ve Kalumboyan kasabasının kuzeydoğusunda yer alan Niludhan şelalesi; Negros adasının batısında Bayavan yöresinde yer alan Lourdes, Mantapi ve Habhaban şelaleleri; Ilog ırmağı havzasında ve Kabankalan kentinin doğusunda yer alan Magaso şelalesi; Bacolod kentinin doğusunda ve Kuzey Negros Tabiat Parkının batı kesimlerinde yer alan Malisbog, Dumalabdab, Manipis ve Pulang-Tubigşelaleleri; Kanloan volkanının yakın çevresinde yer alanMagon-on, Buslugan, Quipot ve Bagacay şelaleleri, Negros adasında yer alan ve yabancı turistlerin sıklıkla ziyaret ettikleri turistik öneme sahip şelalelere örnek gösterilebilirler (Tablo 6).

3.3. Turizm Coğrafyası Perspektifinden Negros AdasınınTabiat Parkları

Negros adası sınırları içinde toplam 3 tabiat parkı yer almaktadır. “Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı” (Balinsasayao Twin Lakes Natural Park), “Kuzey Negros Tabiat Parkı” (Northern Negros Natural Park) ve

⁴⁶ Negros adasında yer alan şelalelerle ilgili bakınız:

- <https://blogger-trip.ru/aziya/filippiny/94-luchshie-vodopady-filippin-moj-rejting.html>
- <https://nashaplaneta.net/asia/philippines/negros-ostrov>
- <https://travelask.ru/philippines/negros/places/vodopady>
- <https://7000ostrovov.ru/kurorty/o-negros/prirodnye-dostoprimechatelnosti-ostrova-negros>

⁴⁷Bakınız:

- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>

⁴⁸ Bakınız:

- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>

“Kanlaon Tabiat Parkı” (Mount Kanlaon Natural Park). Valencia kasabasının kuzeybatısında ve San Jose kentinin batısında adanın en önemli doğa koruma alanı olan ve 2000 yılından beri Tabiat Parkı statüsünde olan “Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı” yer almaktadır.⁴⁹ Balta girmemiş tropikal yağmur ormanları, binlerce bitki ve hayvan çeşitliliği, nefes kesen güzellikteki gölleri, ıssız derin vadileri bu milli parkın en büyük özelliğidir. Balinsasayao ve Danao göllerinin adeta ikizler gibi yapışık bu koruma alanının merkezinde yer almaları bu parka çift göller denilmesine neden olmuştur.⁵⁰ Sibulan ve San Jose yerleşmelerinden bu tabiat parkına gidilse de düzgün bir karayolu olmadığı dikkate alınmalıdır.

“Kanlaon Tabiat Parkı” sınırları içinde adanın en yüksek zirvesi olan Kanlaon aktif volkanı (2465 m.) yer almaktadır. Alpinizm ve dağ sporlarını seven adrenalin tutkunları için Negros adasının en yüksek zirvesine tırmanmak bazen tehlikelerle dolu yolculuğa dönüşebilir. Kanlaon(Canlaon) volkanı, hem Filipinler'in en aktif ve en tehlikeli üç yanardağdan biridir hem de Negros adasının en yüksek noktasıdır. Negros adasının kuzey kesimlerinde, San Carlos kentinin batısında yer alan Kanlaon volkanının deniz seviyesinden yüksekliği 2465 m. taban çapı ise 30 km. civarındadır. 1886 yılından bugüne kadar Kanlaon volkanı 30 kez püskürmüştür. 1996 yılındaki büyük patlamada zirveye tırmanan dağcılarının bir kısmı hayatını kaybetmişlerdir. Volkan son kez 29 Mart 2016 tarihinde patlamış ve bu korkunç patlamadakeraterden çıkan küller ve gazlar 1500 metre yüksekliğe kadar ulaşmışlardır. Volkan konisinin yamaçlarında Cipot ve Sudlon şelaleleriyle, Mambucal, Bucalan ve Bungol adında üç turistik kaplıca yer almaktadır. Bacolod şehrinin yaklaşık 36 km. güneydoğusunda yer alan Kanlaon stratovolkanı ülkenin en yüksek zirvelerinden birini oluşturmaktadır. Yanardağının son patlaması 2006 yılında gerçekleşmiştir.

Kanlaon volkanının yer aldığı araziler üzerinde 8 Ağustos 1934 tarihinde kurulmuş olan Kanlaon Parkı 8 Mayıs 1997 tarihinde hükümet kararıyla resmen Tabiat Parkı ilan edilmiştir. “Kanlaon Tabiat Parkı” 24 388 hektarlık yüzölçümüne sahiptir ve hem Batı Negros hem de Doğu Negros eyaletleri üzerinde yer alır. İlginç özelliklere sahip olan park alanı Negros adasının ve Filipinlerin en popüler turistik yerlerinden biridir.⁵¹

“Kanlaon Tabiat Parkı” sınırları içinde yer alan en popüler turizm merkezleri şunlardır: Padudusan şelalesi, Asao-Asao Hot Waterfalls, Milabo's Swimming Pool, Buenos Aires Mountain Resort Swimming Pool, Valle Rosa Garden, Bagacay şelalesi, Mailum Falls Ecopark and Mountain Resort, Pataan Mountain Resort, Buslugan şelaleleri, Triño's Golden Hill Game Farm, Dalupya şelalesi, Rafael M. Salas Park and Nature Center, Villa Escamilla Private Resort, Mambucal Resort, Silay volkanı ve Mandalagan yanardağı (Chirikov, pozdnyak ve Kamenskaya, 2008; Lukanov, 2005; Lavov, 2003; Kristev, 2014).

Tablo 7: Negros Adası ve Yakın Çevresinde Yer Alan Başlıca Doğa Koruma Alanları⁵²

Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı	Kuzey Negros Tabiat Parkı
Suyac Island Mangrove Eco-Park	Kanlaon Tabiat Parkı
Bio-Os Takot-Diot Marine Sanctuary	Kennington Hill Nature Park
Nasig-İd Water Reservoir M. Z. Doğa Koruma Alanı	Danjungan Island Sanctuary
Kaipohan Sulfur Vents Doğa Koruma Alanı	Talabong Mangrove Park
Monkey Sanctuary Vahşi Yaşam Parkı	Gawahon Ecopark
Campomanes Bay Marine Sanctuary	Mangrove Eco-Park
Ikaw-Ako Dapdap Mangrove Reforestation Project	Tandayag Marine Sanctuary
Silay City Fishery Management Area	Tabucol Sanctuary

⁴⁹ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://dumaguete.com/twin-lakes/>
- <https://jonnymelon.com/balinsasayao-twin-lakes/>
- <https://www.lonelyplanet.com/philippines/the-visayas/dumaguete/attractions/twin-lakes-national-park/a/poi-sig/1563087/357338>
- <https://www.awanderfulsole.com/the-twin-lakes-of-danao-and-balinsasayao-travel-guide-budget-how-to-go-there-review/>

⁵⁰“Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı” ile ilgili bakınız:

- <https://dumaguete.com/twin-lakes/>
- <https://jonnymelon.com/balinsasayao-twin-lakes/>
- <https://www.awanderfulsole.com/the-twin-lakes-of-danao-and-balinsasayao-travel-guide-budget-how-to-go-there-review/>

⁵¹“Kanlaon Tabiat Parkı” ile ilgili bakınız:

- <https://www.lonelyplanet.com/philippines/mt-kanlaon-natural-park>
- <http://www.vulkaner.no/n/asia/canlaon-np.html>
- <https://www.visitphilippines.org/about-philippines/kanlaon-volcano-national-park/>
- <https://dumagueteinfo.com/other-destinations/negros-oriental-sightseeing/mount-kanlaon-volcano-canlaon/>

⁵²Bakınız:

- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>

Rafael M. Salas Park And Nature Center	Usls Eco Park
Wildlife Sanctuary Talarak Foundation	Bandmill Park
La Fortuna Nature & Wildlife Lagoon	Second Lagoon
Bubba and Friends Animal Sanctuary	Ang Uma Down Under
Adudusan Natural Water Slide	Turtle Beach Doğa Parkı
Silay Volcano Doğa Koruma Alanı	Canetown Park
Banilad Marine Protected Area	Balaring Mangrove Resort
Apo Adası Doğa Koruma Alanı	Hidden Valley Springs Resort

Negros adasının kuzey kesimlerinde yer alan “Kuzey Negros Tabiat Parkı”, adanın en büyük alana sahip doğa koruma parkıdır. Beş ilçeyi ve 6 kenti kapsayan park, bugün 80 454 hektarlık alan kaplamaktadır. 28 Nisan 1935 yılında “Kuzey Negros Orman Koruma Alanı” olarak kurulmuş olup o tarihte 107 727 hektarlık yüzölçümüne sahiptir. 7 Ağustos 1946 tarihinde orman koruma bölgesinin alanı bugünkü 80 454 hektarlık sınırlarına küçültülmüştür. “Kuzey Negros Orman Koruma Alanı” 2005 yılında Filin Cumhurbaşkanı Gloria Arroyo tarafından imzalanan 895 Sayılı Yasayla “Kuzey Negros Tabiat Parkına” dönüştürülmüştür.

“Kuzey Negros Tabiat Parkı”, Negros Occidental eyaletinin başkenti olan Bacolod'un yaklaşık 40 kilometre doğusunda yer almaktadır. Adanın en yüksek dağlarını ve yaylalarını kapsayan park alanı, Murcia, Salvador Benedicto, Talisay, Silay, Enrique B.Magalona, Victorias, Cadiz, Sagay, Toboso, Calatrava ve San Carlos şehirlerini ve belediyelerini kapsamaktadır. Mandalagan Dağı ve Silay Dağı'nın etrafında uzanan park alanı 1000 metreden daha yüksek engebeli arazileriyle ve yaşlı tropikal ormanlarıyla bölgenin en önemli su kaynaklarını ve en zengin ekosistemlerini barındırmaktadır. Malogo, Talabaan, Sicaba, Imbang, Himogaan ve Bago ırmakları park alanında derin vadiler içinde akmakta olan en büyük akarsu sistemleridir. “Kuzey Negros Tabiat Parkı” 80 454 hektarlık toplam alana sahip olup bunlardan sadece 16 678 hektarı ormanlarla kaplıdır. Bu nedenle, orman tahribatı ve orman yangınların önüne geçmek ve var olan değerli orman ekosistemlerini korumak parkın geleceği için yaşamsal öneme sahiptir.⁵³

“Kuzey Negros Tabiat Parkı” sınırları içinde çok sayıda şelale, mağara, ecopark alanı, kanyon vadi ve volkan yer almaktadır. Manipis şelalesi, Mandalagan Dağında yer alan volkanik kaldera, Aluyan şelalesi, Malatan-og şelalesi, Lion's Park Viewdeck, Gawahon Eco Park, Silay yanardağı, Kawa şelalesi, Pugad Viewing Deck, Pulang-Tubig şelalesi ve Malisbog şelalesi tabiat parkının en önemli doğal turizm çekicilikleridir.⁵⁴

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Filipinleri ziyaret eden yabancı turistler için Negros mutlaka görülmesi gereken coğrafi mekanlardan biri olmadığı gibi ülkenin en güzel ve en popüler turizm alanlarından biri de değildir. Negros adası, kuşkusuz Luzon kadar büyük, Mindanao kadar kalabalık, Borocay kadar ünlü, Palawankadar popüler, Coron kadar etkileyici olmasa da kendine özgü bazı doğal güzellikleri, kendine has bazı turizm kaynakları ve tüm bunların sonucunda belirgin bazı turizm avantajları da barındırır (Filemen, 2000, Cadiz ve Calumpang, 2000; Vogt, 1998; Dilon ve Rabor 1956). Negros adasında turizm faaliyetlerinin gelişmesini olumlu etkileyen başlıca turizm avantajları şöyle özetlenebilir:

✓ Elverişi Coğrafi Konum ve Kolay Ulaşım Bağlantıları

Stratejik coğrafi konum ve komşu adalarla kolay ulaşım bağlantısına sahip olması Negros'un en büyük iktisadi ve turizm avantajlarından biridir. Negros adasının Filipin takımadalarının adeta merkezinde yer alması diğer adalarla olan iktisadi, ulaşım ve turizm bağlantılarını kolaylaştırmaktadır. Negros adasının, Cebu, Bohol, Panay, Mindanao, Sikihor, Bantayan, Masbate ve Panglao gibi Filipinler'in en önemli

⁵³“Kuzey Negros Tabiat Parkı” ile ilgili bakınız:

- <https://www.pna.gov.ph/articles/1071211>
- <https://forestry.denr.gov.ph/b+wiser/index.php/sites/nnpa-and-ws>
- <https://newsinfo.inquirer.net/1176191/negros-occidental-gov-ok-to-legalization-of-structures-in-northern-negros-park>
- <https://dgmwsservice.org/civilization/ecocide/habitat-loss/philippines-northern-negros-national-park-threatened/>
- <https://sgp.undp.org/spacial-itemid-projects-landing-page/spacial-itemid-project-search-results/spacial-itemid-project-detailpage.html?view=projectdetail&id=18134>

⁵⁴ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>

adalarının tam merkezinde yer alması ve feribotlar sayesinde bu adalar arasında kolaylıkla birinden diğerine geçiş sağlamaları önemli bir turistik avantajdır. Cadiz limanı Bantayan adasıyla; Pulupandan limanı Guimaras adasıyla; Bacolod limanı Panay adasıyla; Calatrava, Sibulan ve San Carlos limanları Cebu adasıyla; Dumaguete limanı da Mindanao, Bohol, Panglao ve Siquijor adalarıyla düzenli feribot bağlantıları sağlayarak, turistlerin Filipin adaları arasındaki deniz ulaşım hareketliliğini kolaylaştırmaktadırlar. Ayrıca Negros adası sınırları içinde bir çok ulusal ve bölgesel havalimanının hizmet vermesi hava ulaşımını tercih eden turistler için büyük avantaj oluşturmaktadır. Adanın en önemli hava limanları şunlardır: Sibulan - Dumaguete Airport, Bacolod – Silay Airport, Sipalay Airport, Singcang - Bacolod Airport ve Refugio Airstrip.

✓ Coğrafi Zenginlik ve Turizm Çeşitliliği

Her yıl Negros adasına binlerce yabancı turist farklı nedenle, farklı beklentilerle ve farklı amaçlarla gelmektedir. Bu tropikal adaya volkanik zirvelere tırmanmak için gelen dağcılar da vardır, endemik bitki türlerini keşfetmek isteyen botanikçiler ve ekologlar da vardır, şifalı kaplıçalarda sağlığını iyileştirmek isteyen hastalar da vardır, derin okyanus sularında dalmayı seven dalgıçlar da vardır, yunuslarla yüzerken fotoğraf çekilmek isteyen macera sevenler de vardır, ilginç müzeleri ve tarihi eserleri gezmek isteyen meraklı turistler de vardır, ekonomik fiyatlı deniz tatili arayışında olan orta gelirli aileler de vardır.

Negros adasında görülen coğrafi arazi çeşitliliği ve kültürel mekan zenginliği; ada genelinde gözlenen şelale, mağara, plaj, kanyon ve göl gibi doğal kaynak türlerinin zenginliği; tropikal ormanlarla, heybetli dağlarla ve volkanik arazilerle kaplı adada görülen flora ve fauna çeşitliliği; ayrıca İspanyol sömürge döneminden kalma tarihsel-kültürel çeşitlilik adadaki turizm faaliyetlerinin de çeşitlenmesine neden olmuştur. Bu nedenle Negros adasında hem kırsal turizm ve inanç turizmi hem sağlık turizmi ve deniz turizmi hem ekoturizm ve macera turizmi hem de mağara turizmi ve botanik turizmi yan yana aynı coğrafi mekânlarda görülebilirler. Özetle, adadaki coğrafi ve ekolojik çeşitlilik turizm tiplerinin de çeşitlenmesine neden olmuştur.

Yabancı turistlerin Filipinler ile ilgili yaptıkları tercih sıralamasında Negros genelde ilk beş ada arasında yer alması da tatil seçeneklerinin çok olması, ekonomik otel ve turistik tesis sayılarının fazla olması, yapılacak rekreasyon faaliyetlerinin ve turizm tiplerinin büyük çeşitlilik göstermesi son yıllarda bu adaya gelen turist sayısında önemli artışlara neden olmuştur. Ayrıca unutulmaması gerekir ki ekoturizm, deniz turizmi ve kırsal turizm bakımından ada çok zengin kaynaklara sahiptir.

✓ Yüksek Çevre Bilinci ve Ekolojik Korumacılığın Yaygınlığı

Negros adası Filipinlerin en ekolojikve en çevreci adalarından biridir. Ada sınırları içinde yer alan üç büyük Tabiat Parkı ve 30'dan fazla doğa koruma alanı bir yandan adanın ekolojik zenginliklerini gelecek nesillere aktarılması açısından büyük bir rol üstlenmekte, diğer yandan da ekoturizm faaliyetlerinin gelişmesi için değerli fırsatlar sunmaktadır. Ada sınırları içinde yer alan en önemli mağaralar, şelaleler, vadiler, volkanlar, ormanlar, atoller, sulak araziler, resifler ve göller devlet tarafından koruma altına alınmıştır. Negros adasının yakın çevresinde 40'tan fazla ıssız ama yüksek ekolojik öneme sahip adacık yer almaktadır. Bu temiz ve ilginç adalara gününbirlik tekne turları düzenlendiğinde dolayı bu adalar turizm bakımından da büyük önem taşımaktadırlar. Apo, Lakawon, Molocaboc, Sipaway ve Pitogo bu ilginç adacıkların başında gelirler. Mangrov ormanlarının tahribatı, kıyıların hızla betonlaşması, sulak arazilerin kurutulması, endemik türlerin hızla yok olması, toprak, su ve hava kirliliğinin gün geçtikçe artması, plansız yapılaşma ve gecekondulaşmanın giderek yaygınlaşması, bitki ve hayvan tür sayısının gün geçtikçe azalması, doğal tropikal ormanlarının bilinçsizce kesilmesi ve bir türlü önlenemeyenerozyon adanın en önemli ekolojik sorunlarının başında gelir. Kuşkusuz bu ekolojik sorunlarının daha da yaygınlaşması uzun vadede turizm faaliyetlerini olumsuz etkileyecektir.

✓ Her Bütçeye Uygun Çok Sayıda Konaklama Tesisinin Mevcut Olması

Negros adasında yeterli sayıda konaklama tesisi, restoran, turizm bürosu, apart, dalgıç merkezi, lokanta, bar, pansiyon ve diğer turistik tesisler olduğu iddia edilebilir. Daha da önemlisi büyük bir bölümünün ucuz hizmet ve ekonomik fiyat sunmalarıdır. Siquijor, Panglao ve Borocay gibi popüler ama pahalı hizmet veren adaları tercih etmeyen turistler, daha ekonomik tatil olanakları sunan Negros'u ziyaret etmektedirler. Özellikle, Zamboanguita, Bayawan, Cadiz, Bago, Victorias, Kabankalan ve San Carlos yöresinde çok sayıda uygun fiyatlı turistik tesis bulunmaktadır (Tablo 4 ve Tablo 5).

Negros adasında 250'den fazla otel ve konaklama tesisi vardır ama bunlardan sadece 30-40'ı konforlu ve yüksek kalitede konaklama tesisi oldukları söylenebilir. Bu nedenle adanın en büyük turizm sorunlarından birisi de 4 ve 5 yıldızlı kaliteli lüks otellerin yetersiz olmasıdır. Ada genelindeki otellerin ve turistik tesislerin Dumaguete – Dauin yöresinde, Bacolod – Silay yöresinde, Sipalay yöresinde, Bais – Tanjay yöresinde ve Cadiz – Sagay yöresinde kümelenmiş oldukları gözlenmektedir (Tablo 4 ve Tablo 5).

✓ Benzersiz, İlginç ve Özgün Turizm Çekiciliklerinin Çokluğu

Filipinlerde 7500'den fazla ada yer almasına rağmen her adanın kendine özgü coğrafi, iktisadi, ekolojik, kültürel ve demografik özellikleri vardır. Negros benzersiz doğal kaynaklarıyla ve ilginç turizm çekicilikleriyle, farklı bir ada ve kendine has bir coğrafi mekân olduğunu çoktan kanıtlamıştır. Farklılık ve özgünlük Negros adasının en büyük turizm kozları oldukları da iddia edilebilir. Aşağıdaki satırlarda Negros adasını benzersiz, farklı ve özgün kılan başlıca turizm çekicilikleri özetlenerek verilmiştir:

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen değerli doğa koruma alanları:**

Danjungan Adası Doğa Koruma Bölgesi, Kennington Hill Nature Park, Kanlaon Tabiat Parkı, Kuzey Negros Tabiat Parkı ve Balinsasayao Çift Göller Tabiat Parkı

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen görkemli volkanik oluşumlar:**

Kanlaon Yanardağı, Mandalagan Kalderası, Silay Volkanı, Mag-Aso Volkanik Kaynakları

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen güzel ve görkemli şelaleler:**

Mag Aso, Casaroro, Pulangbato, Malisbog, Kawa, Manipis, Olayan, Niludhan, Maaslum Twin, Buslugan, Quipot ve Bagacay Şelaleleri (Tablo 6)

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen ilginç tarihi ve mimari eserler:**

The Capitol Park and Lagoon, Tarihi Adalet Fıskiyesi, San Sebastian Katedrali, Sidlakang Negros Village, Tarihi Çan Kulesi (Campanario de Dumaguete) ve San Diego Katedrali

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen deniz koruma alanları:**

Dauin Deniz Koruma Alanı, Campomanes Deniz Koruma Alanı, Sagay Deniz Koruma Alanı, Bio-Os Takot-Diot Deniz Koruma Alanı ve Banilad Deniz Koruma Alanı.

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen tarihi inanç merkezleri:**

St. Peter the Apostle Parish, San Carlos Borromeo Cathedral, Our Lady of Mount Carmel Kilisesi, St. Francis of Assisi Parish Kilisesi, San Vicente Ferrer Kilisesi, Cadiz Katolik Kilisesi, Mambaroto Seventh-day Adventist Kilisesi ve Binulig Fellowship Baptist Kilisesi

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen tropikal ormanlar ve park alanları:**

Talabong Mangrove Park, Pinewood Forest, Suyac Island Mangrove Eco-Park, Pahanocoy Eco Adventure Park, La Preza Highland View Mini Park, Guihulngan Freedom Park ve Hofileña Park

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen ilginç tropikal resifler:**

Hilaitan Reserve Reef, Holaw Holaw Reef, Manjuyod Sand Bar, Macahulom Reef, Panal Reef, Maca Reef ve Carbin Reef

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen göller, kaplıcalar ve termal merkezler:**

Yagumyum Gölü, Red Rock Kaplıcaları, Mabinay Spring Resort, Moray Lagoon, Balinsasayao Gölü, Danao Gölü, Tabla Valley Spring Resort, Forrest Springs Private Resort, Villa Cornelia Spring Resort, Baslay Hot Spring, Balokon Spring Resort

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde organize edilmeyen coşkulu kültürel festivaller:**

Maskara Festivali, Pintaflares Festivali, Dinagsa Festival, Panaad Festivali, Feast of St. Joseph & Sinigayan Festivali, Feast of San Vicente Ferrer Festivali ve Charter Day Anniversary Festivali.

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen ilginç sahil kasabaları:**

Bais, Dauin, Bayawan, Cadiz, Victorias, Calatrava, San Enrique, Manapla, Bago, Hinigaran ve Basay

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen nefes kesen doğal güzellikler:**

Negros Chocolate Hills, Guinubatan Mağarası, Apo Adası, Lakawon Adası, Island Resort, Mangrove Park and Beach Resort, Molocaboc Adası, Sipaway Adası, Patio-tio Spring and Underwater Mağarası, Refugio Adası, Nailig Gölü ve Bulwang Mağarası

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen sıra dışı oteller:**

“Punta Bulata White Beach Resort & Spa”, “Bugana Beach and Dive Resort”, “Whispering Palms Island Resort”, “Takatuka Beach Resort Sipalay”, “Seda Capitol Central”, “Stay Amare Villa Maria”, “Atmosphere Resorts & Spa”, “Pura Vida Beach & Dive Resort”, “Vida Homes Condo Resort”, “Atlantis Dive Resorts” ve “Lakawon Island Resort” (Tablo 4 ve Tablo 5).

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen ilginç dalgıçlık merkezleri:**

“Atmosphere Resorts & Spa”, “Pura Vida Beach & Dive Resort”, “Atlantis Dumaguete Dive Resort”, “Bugana Beach and Dive Resort”, “Tippy's Beach House & Dive Camp”, “Easy Diving and Beach Resort”, “Artistic Dive Center” ve “Nataasan Beach Resort & Dive Center”

✓ **Filipinlerin hiç bir yöresinde görülmeyen ilginç müzeler:**

Sang Bata sa Negros Çocuk Müzesi, Lady's Circle Garden – Yaşayan Ağaçlar Müzesi, İkinci Dünya Savaşı Müzesi (Cata-al World War 2 Museum), Siliman Antropoloji Müzesi (Silliman University Anthropology Museum), Dizon-Ramos Müzesi, Laguerta Home the Vintage Gl. Müzesi ve Bernardino Jalandoni Müzesi.

Yukarıda sıralanan doğal güzellikler, inanç merkezleri, jeomorfolojik oluşumlar, doğa koruma alanları, kültürel eserler ve turizm çekicilikleri Negros adasına özgü olduklarından dolayı onu farklı ve ilginç kıldıkları gibi görülmesi gereken bir turistik ada olmasını da kılmaktadırlar (Tablo 2 ve Tablo 3). Özetle, XXI. yüzyılın başında Negros, dağlık ve engebeli sahalar ile volkanik arazilerin ve tropikal ormanların geniş alan kapladığı, büyük metropol kentlerden yoksun, seyrek nüfuslu ama hızla gelişen ve kalkınan bir ada olarak tanımlanabilir.

Visayas adalar grubunda yer alan Negros, Filipinler Cumhuriyeti'nin üçüncü büyük adası olmasına rağmen ne ekonomik göstergeler bakımından ülkenin en gelişmiş adalarından biridir ne en işlek ticaret ve ulaşım merkezlerinden biridir ne de turizm bakımından ülkenin en popüler adaları arasında yer alır. Fakat Negros Filipinlerin en genç, en huzurlu, en çevreci ve en sakin adalarından biri olmasına rağmen, Türk turistlerin pek tanımadıkları ve pek tercih etmedikleri Filipin adalarından biridir. Ada sınırları içinde yer alan 60'tan fazla şelale, 20'den fazla göl, 200'den fazla plaj sahası, 30'dan fazla kaplıca merkezi, 40'tan fazla müze, 150'den fazla inanç merkezi ve 35'ten fazla doğa koruma alanı Türk ziyaretçileri tarafından keşfedilmeyi beklemektedir (Tablo 2 ve Tablo 3).

Bu devasa büyük ada, aktif ve sönmüş volkanlarla, engebeli ve dağlık arazilerle, şeker kamışı ve kauçuk plantasyonlarıyla, kıvrımlı vadileri ve saklı koylarıyla, mangrov bataklıkları ve tropikal orman arazileriyle dolu olmasına rağmen, hala fazla sanayileşmemiş, fazla kirlenmemiş seyrek nüfuslu bir ada olarak turizm cazibesini sürdürmektedir. Ama bu adanın kuşkusuz en büyük zenginliği bakir ekosistemleri, ıssız plajları, doğal gölleri ve lagünleri, derin kanyon vadileri, ürkütücü mağaraları, görkemli şelaleleri, uzun tenha plajları, insansız küçük atolleri, yeşillikler kaplı kıyıları ve heybetli dağlarıdır (Tablo 2 ve Tablo 3). Filipinlerin hiçbir adasında görülmeyen doğal kaynakların, mimari eserlerin, tarihsel kalıntıların, jeomorfolojik oluşumların ve turizm çekiciliklerinin Negros'ta görülmesi adaya elbette büyük avantaj sağlamaktadır. Fakat önümüzdeki dönemde adadaki bu coğrafi zenginliklerinin ve turizm kaynaklarının, Uzakdoğu'nun ekoturizm merkezlerinden birine dönüşmesi için yeterli olup olmayacağını “zaman” denilen sihirli kavram belirleyecektir.

KAYNAKLAR

Atalay, İ. “Resimli ve Haritalı Dünya Coğrafyası”, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 2001

Atalay, İ., “Kıtalar ve Ülkeler Coğrafyası”, META Basım, İzmir, 2007

Atasoy E. ve Alkar, E. (2020). “Filipinler Cumhuriyetinin Turizm Başkenti: Boracay Adası”, Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi, Aralık 2020, Cilt: 5, Sayı: 6, Sayfa: 68-80

Atasoy E. ve Ortega Espaldon M. V. “Bir Küçük Adanın Büyük Turizm Başarısı: Camiguin Adası Örneği”, Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, Yıl: 2020, Cilt: 3, Sayı: 2, Sayfa: 310-319

- Atasoy, E. "Muslim Communities in the Philippines from the Perspective of Political Geography and Etnogeography", Journal of History Culture and Art Research, Vol. 7, No. 2, June 2018
- Atasoy, E. "Filipinler Cumhuriyeti Turizm Coğrafyasından Bir Kesit: Leyte Adası", Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 2, Sayfa: 395-415
- Atasoy, E. "Kıtalar ve Ülkeler Coğrafyası", Ezgi Kitabevi Yayınları, Bursa, 2010
- Atasoy, E. "Kültür Coğrafyası ve Etnocoğrafyanın Temelleri", Dağışım Yayınları, İstanbul, 2019
- Bayar, S., "Filipinler Ülke Raporu", T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Merkezi, Ankara, 2011
- Cadiz P. L. and Calumpang H. P. (2000) "Analysis Of Revenues From Ecotourism İn Apo Island, Negros Oriental, Philippines", Proceedings 9th International Coral Reef Symposium, Bali, Indonesia 23-27 October 2000, Vol. 2
- Chirikov, A. I., Pozdnyak, G. V., Kamenskaya, İ. Y., (2008) Atlas Mira. İzdatelstvo Oniks, Moskova
- Colleen, A. S. "Philippines in Pictures", Manila, Library of Congress Catakoging, 1967, Cilt 1
- Düzyol, Tamer, "Filipinler", Ermağan, İsmail (Editör), "Dünya Siyasetinde Doğu Asya", Nobel Yayınları, Ankara, 2016
- Filomeno V. Aguilar, Jr. (2000), "The Republic of Negros", Philippine Studies, Vol. 48, No. 1 (First Quarter 2000), Published by: Ateneo de Manila University, pp. 26-52
- Georgiev, P., "Filipinite i Evraziyskata Dıga na Nestabilnost", Spisanie "Geopolitika", Broy 6, Sofya, 2005
- Kristev, V., "Geografiya na Turizma", İzdatelstvo "Nauka i İkonomika", İkonomiçeski Universitet, Varna, 2014
- Kristev, V., "Geopolitika i Geostrategiya na Turizma", İzdatelstvo "Nauka i İkonomika", İkonomiçeski Universitet, Varna, 2016
- Lakost, İ., "Geopolitiçeski Reçnik na Sveta", Izdatelska Kaşta Trud, Sofiya, 2005
- Lavrov, S. B. & Kaledin, N. V., "Ekonomiçeskaya, Sotsialnaya i Politiçeskaya Geografiya Mira. Regioni i Strani", İzdatelstvo Gardariki, Moskova, 2003
- Lopez, M. L., "A Handbook of Philippine Folklore", Quezon City, The University of the Philippines Press, 2006
- Lukanov, A., Bojinov, N., Dimitrov, S., "Stranite v Sveta 2005-2006", İzdatelstvo Gloriya Palas, Sofya, 2005
- Manalo J. J. P. "Relevance Of Sustainable Tourism In The Philippines: Case Of Boracay Island And Puerto Princesa City", International Journal of Information Research and Review, Vol. 04, Issue, 01, pp.3558-3562, January, 2017
- Manuela W. S. "The İmpact of Government Failure on Tourism in The Philippines", Transport Policy, Volume 43, October 2015, Pages 11-22
- Özey, R. "Asya Coğrafyası", Aktif Yayınları, İstanbul, 2008
- Özgüç, N. "Turizm Coğrafyası. Özellikler ve Bölgeler". Çantay Kitabevi, İstanbul, 2011
- Ripley S. D. and Rabor D. S. (1956) "Birds from Canlaon Volcano in the Highlands of Negros Island in the Philippines", The Condor, Vol. 58, No. 4 (Jul. - Aug., 1956), Published by: Oxford University Press, pp. 283-291
- Santos, R. B. Tomeldan M. V. "Case-Based Study of Three Tourism-Dependent Islands in the Philippines The Cases of Boracay Island, Aklan; Puerto Galera, Oriental Mindoro; & Coron, Palawan in the Philippines", A Journal of Architecture, Landscape Architecture and the Designed Environment University of the Philippines College of Architecture, Issue No: 3, Philippines, 2009

Shah K. Gupta V. Edited by Charlotte Boyd "Tourism, the Poor and Other Stakeholders: Experience in Asia", Overseas Development Institute, Fair Trade in Tourism Project, University of North London, University of North London, UK, Printed by Russell Press Ltd, Nottingham, NG6 0BT, April 2000

Timor, A. N. "Güneydoğu Asya. Özellikler. Ülkeler", Çantay Kitabevi, İstanbul, 2002

Vogt HP (1998) "The Economic Benefits Of Tourism In The Marine Reserve Of Apo Island, Philippines." Proc. 8th Int Coral Reef Symp 2: 2101-2104.

Elektronik Kaynaklar

<http://philippine.ru/visayas.html>

<https://7000ostrovov.ru/kurorty/o-negros>

<http://ofilippinah.ru/texts/ostrov-negros-tsentr-daiv-kurortov>

<http://philippine.ru/negros.html>

<https://dumaguete.com/>

<https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6345-Dumaguete.html>

<https://enjoyeverytrip.wordpress.com/>

<https://jonnymelon.com/>

<https://www.lonelyplanet.com/philippines/the-visayas/>

<https://www.arttour.ru/country/philippines/kurort/ostrov-negros/>

<https://adventurersnotes.com/ru/blog/filippiny/top-zahvatyvajushhih-mest-ostrova-negros/>

<https://www.tostay.ru/negros/>

https://ru.qaz.wiki/wiki/Negros_Island

<https://www.onmywaves.com/2012/11/negros-island.html>

<http://su.edu.ph/>

<https://sun-philippino.ru/>

<http://www.travelrabbit.org/>

<https://www.awanderfulsole.com/>

<https://www.palawandays.ru/>

<https://www.agoda.com/tr>

<https://www.hotelplanner.com/>

<https://www.booking.com/>

<https://www.trivago.com/>

<https://www.tripadvisor.com/>

<https://www.expedia.co.uk/>

<https://www.ourtravel.ru/post/>

<https://tourout.ru/>

<https://geosfera.org/aziya/filippiny/>

<https://www.votpusk.ru/>

<https://tonkosti.ru/>

<http://www.prontotour.ru/>

<https://www.sabaiasia.ru/>

<http://philippine.ru/>

<https://byvali.ru/filippiny/>

<https://nashaplaneta.net/asia/philippines/>

<https://philfun.ru/>

<https://well.ru/geo/asia/philippines/>

<http://omniworld.ru/philippines/>

<https://www.equatorial.by/>

<https://newsvo.ru/>

<https://www.orangesmile.com/>

<https://diving-tut.ru/category/filippiny/>

<https://guide.travel.ru/philippines/>

<https://www.gid.ru/philippines/>

<https://www.worldmeteo.info/>

<https://www.openstreetmap.org/>

<https://www.google.com/maps>

<https://mapcarta.com/>
<http://www.mappery.com/>
<http://bagong.pagasa.dost.gov.ph/flood/ilog-hilabangan>
<https://www.negros-occ.gov.ph/>
<https://www.negor.gov.ph/>
https://womanadvice.ru/bakolod_lc7387
<https://youroute.ru/countries/filippiny/regions/ostrov-negros/cities/bakolod/>
<https://www.bryanvillarosa.com/sagay-city-negros-occidental/>
<http://www.cadizcity.gov.ph/>
<https://www.philatlas.com/>
<http://psa.gov.ph/>

